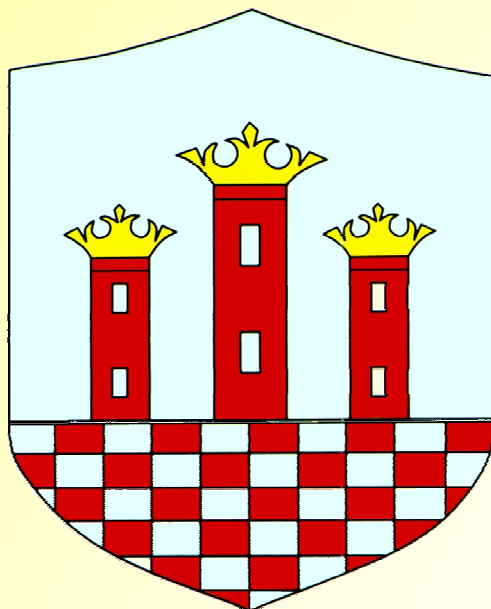

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PRZYRÓW

XI.2000

Spis treści

CZĘŚĆ 1

METODOLOGIA TWORZENIA STRATEGII GMINY PRZYRÓW	6
1.1. Definicja zadania i sposób realizacji Strategii.....	7
1.1.1. Definicja Strategii opracowywanej dla gminy.....	7
1.1.2. Istota strategii rozwoju gminy	8
1.1.3. Zadania strategii rozwoju gminy	8
1.1.4. Procedura tworzenia Strategii	9
1.1.5. Metoda konstruowania Strategii	11
1.2. Istota analizy strategicznej SWOT	11
1.3. Cele rozwojowe gminy	14
1.4. Źródła i metody gromadzenia informacji przy opracowywaniu Strategii	14

CZĘŚĆ 2

DIAGNOZA DOTYCHCZASOWEGO ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY PRZYRÓW	15
2.1. Analiza potencjału społeczno-gospodarczego gminy Przyrów	16
2.1.1. Zestawienie podstawowych danych statystycznych	16
2.2. Podsumowanie analizy danych statystycznych	33
2.3. Wyniki badań ankietowych.....	37
2.3.1. Zestawienie wyników ankietyzacji ekspertów lokalnych w ujęciu tabelarycznym	37
2.3.2. Syntetyczne wnioski wynikające z ankietyzacji ekspertów lokalnych.....	43
2.3.3. zestawienie wyników ankietyzacji gmin ościennych	45
2.3.4. Syntetyczne wnioski wynikające z ankietyzacji gmin ościennych.....	48
2.3.5. Zestawienie wyników ankietyzacji przedsiębiorstw.....	50
2.3.6. syntetyczne wnioski wynikające z ankietyzacji przedsiębiorstw	53

CZĘŚĆ 3

ANALIZA STRATEGICZNA SWOT GMINY PRZYRÓW	54
3.1. Obszary analizy SWOT	55
3.1.1. Społeczeństwo, infrastruktura społeczna	56
3.1.2. Infrastruktura techniczna	57
3.1.3. Rolnictwo	58
3.1.4. Gospodarka pozarolnicza (w tym turystyka)	59
3.1.5. Środowisko przyrodnicze i kulturowe	60

3.1.6.	Zarządzanie gminą	61
3.1.7.	Szanse	62
3.1.8.	Zagrożenia.....	62
3.2.	Aktualny wizerunek gminy	63
3.3.	Problemy do rozwiązania	63

CZĘŚĆ 4

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PRZYRÓW		64
4.1.	Strategia działania w zakresie poprawy stopnia zaspokojenia potrzeb zbiorowych społeczności lokalnej	66
4.2.	Strategia działania w zakresie osiągnięcia wysokiego stopnia dostępności i jakości infrastruktury technicznej.....	69
4.3.	Strategia działania w zakresie wzrostu aktywności gospodarczej w gminie, zwłaszcza w sferze pozarolniczej	70
4.4.	Strategia działania w zakresie utrzymania wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych	72

CZĘŚĆ 5

SYSTEM ZARZĄDZANIA PROCESEM WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY PRZYRÓW		73
5.1.	Plan realizacyjno-wdrożeniowy do strategii rozwoju	74
5.2.	Wprowadzenie systemu długoletniego planowania finansowego i inwestycyjnego.....	80
5.3.	Powołanie stanowiska ds. rozwoju i promocji gminy	81
5.4.	Stosowanie instrumentów ekonomiczno-finansowych.....	81
5.5.	Gospodarka gruntami komunalnymi.....	82
5.6.	Promocja	82
5.7.	System informacji i monitorowania procesu wdrażania Strategii	83
5.8.	Rada Liderów Lokalnych	88
5.9.	Instrumenty finansowe wspomagające rozwój społeczno-gospodarczy.....	88
Załączniki.....		89

Spis tablic

Nr tablicy	strona
Tablica 1.	Powierzchnia i ludność gminy Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w dniu 30 czerwca 1999 roku. 16
Tablica 2.	Zmiany w poziomie wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców oraz salda migracji ludności w gminie Przyrów w 1999/1998 r. w porównaniu do 1994 roku. 19
Tablica 3.	Wskaźniki określające sytuację mieszkaniową w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku. 19
Tablica 4.	Wskaźniki charakteryzujące instytucje kultury w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku. 20
Tablica 5.	Wskaźniki opisujące sytuację w dziedzinie ochrony zdrowia w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku. 20
Tablica 6.	Obiekty noclegowe turystyki w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1994 roku. 21
Tablica 7.	Obiekty noclegowe turystyki w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku. 21
Tablica 8.	Wskaźnik przedsiębiorczości w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego i gmin powiatu częstochowskiego w latach 1994 i 1998. 22
Tablica 9.	Struktura pracujących w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich w 1998 roku (%). 22
Tablica 10.	Struktura pracujących w gminie Przyrów na tle gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku. (%) 22
Tablica 11.	Zmiany w poziomie zatrudnienia i strukturze pracujących w gminie Przyrów w 1998 roku w porównaniu do 1994 roku. 23
Tablica 12.	Wskaźnik i struktura bezrobocia w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku. 23
Tablica 13.	Liczba i dynamika bezrobotnych ogółem w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego i gmin powiatu częstochowskiego. 25
Tablica 14.	Struktura użytkowania gruntów w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku (w %). 25

Tablica 15.	Struktura procentowa indywidualnych gospodarstw i działek rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1996 roku.	27
Tablica 16.	Średnia powierzchnia indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1996 roku.	27
Tablica 17.	Plony zbóż i ziemniaków w gospodarstwach indywidualnych w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1997 roku.	28
Tablica 18.	Pogłowie zwierząt w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1996 roku.	28
Tablica 19.	Wyposażenie gospodarstw w wybrane techniczne środki produkcji w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1996 roku.	29
Tablica 20.	Gospodarstwa indywidualne według udziału dochodów z działalności rolniczej w dochodach ogółem gospodarstwa domowego prowadzące działalność rolniczą na terenie wybranych gmin w 1996 roku.	29
Tablica 21.	Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.	30
Tablica 22.	Infrastruktura telekomunikacyjna w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.	30
Tablica 23.	Dochody i wydatki budżetowe na 1 mieszkańca w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.	31
Tablica 24.	Ocena poziomu realizacji zadań własnych Gminy.	37
Tablica 25.	Ocena sytuacji społeczno-ekonomicznej Gminy w poszczególnych zakresach.	38
Tablica 26.	Kierunki rozwoju gospodarczego Gminy preferowane przez ekspertów lokalnych.	39
Tablica 27.	Priorytety rozwoju w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej Gminy.	39
Tablica 28.	Najważniejsze problemy jakie Władze Gminy powinny spróbować rozwiązać w przyszłości.	40
Tablica 29.	Najważniejsze wartości, które powinny być podstawą kreowania przyszłości Gminy.	40
Tablica 30.	Charakter powiązań gminy z najbliższym otoczeniem.	41
Tablica 31.	Ocena poziomu lokalnej przedsiębiorczości.	41
Tablica 32.	Najważniejsze problemy z jakimi borykają się przedsiębiorcy inwestujący na terenie gminy.	41

Tablica 33.	Poziom zainteresowania kapitału zewnętrznego inwestowaniem na terenie Gminy – obecnie i w przyszłości.....	41
Tablica 34.	Ocena poziomu akceptacji społeczności lokalnej i władz gminy dla inwestycji zewnętrznych.	42
Tablica 35.	Poziom pozyskiwania środków z funduszy pomocowych polskich i zagranicznych przez gminę – obecnie i w przyszłości.	42
Tablica 36.	Poziom finansowania działalności inwestycyjnej gminy ze źródeł zewnętrznych – obecnie i w przyszłości.....	42

Spis rysunków

Nr rysunku		strona
Rysunek 1.	System planowania w gminie.	7
Rysunek 2.	Schemat realizacji poszczególnych etapów przy opracowywaniu strategii rozwoju gminy.	10
Rysunek 3.	Schemat postępowania przy zastosowaniu techniki analizy strategicznej SWOT.	12
Rysunek 4.	Elementy otoczenia gminy.	13
Rysunek 5.	Drzewo celów rozwojowych gminy.	14
Rysunek 6.	Dynamika wzrostu liczby mieszkańców gminy Przyrów w latach 1993÷1999.	16
Rysunek 7.	Struktura wiekowa ludności w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.	17
Rysunek 8.	Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1999 roku.	18
Rysunek 9.	Wskaźnik salda migracji na 1000 mieszkańców w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1999 roku.	19
Rysunek 10.	Dynamika liczby bezrobotnych w gminie Przyrów w latach 1994÷1999.	23
Rysunek 11.	Udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem w gminie Przyrów w latach 1994÷1999.	24
Rysunek 12.	Udział zwolnionych z przyczyn zakładu pracy w liczbie bezrobotnych ogółem w gminie Przyrów w latach 1994-1999.	24
Rysunek 13.	Udział bezrobotnych absolwentów w liczbie bezrobotnych ogółem w gminie Przyrów w latach 1994÷1999.	24
Rysunek 14.	Struktura użytkowania gruntów w gminie Przyrów w 1998 roku.	26
Rysunek 15.	Jakość gruntów ornych według klas bonitacji w gminie Przyrów.	26
Rysunek 16.	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.	31
Rysunek 17.	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach gminy ogółem w gminie Przyrów w latach 1994-1999.	32
Rysunek 18.	Udział opłat i podatków lokalnych (dochodów własnych) w dochodach ogółem w gminie Przyrów w latach 1994-1999.	32

Zarząd Gminy

Nowak Robert	Wójt Gminy, Przewodniczący Zarządu
Matejko Stanisław	Zastępca Wójta Gminy, Zastępca Przewodniczącego Zarządu
Lora Andrzej	Członek Zarządu
Piotrowski Stanisław	Członek Zarządu
Pokorny Lech	Członek Zarządu
Ruszkowski Jacenty	Członek Zarządu

Radni Gminy Przyrów w kadencji 1998/2002

1. Brodek Małgorzata	Przewodnicząca Komisji ds. Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej
2. Ciepiela Władysław	
3. Deska Artur	
4. Kołek Lucyna	Przewodnicząca Komisji ds. Budżetu i Finansów
5. Kołek Ryszard	
6. Lora Andrzej	Członek Zarządu
7. Małagowska Marzena	
8. Małolepsza Ewa	Przewodnicząca Komisji ds. Zdrowia, Opieki Społecznej i Spraw Socjalnych, Wiceprzewodnicząca Rady Gminy
9. Michalik Rajmund	Przewodniczący Rady Gminy
10. Miedzińska Bożena	Wiceprzewodnicząca. Rady Gminy
11. Orlikowska Bożena	
12. Piotrowski Stanisław	Członek Zarządu
13. Pokorny Lech	Przewodniczący Komisji ds. Ładu, Porządku i Bezpieczeństwa, Członek Zarządu
14. Popończyk Julian	
15. Ruszkowski Jacenty	Członek Zarządu
16. Sztanderski Grzegorz	
17. Wiśniewska Maria	Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
18. Wroński Marek	Przewodniczący Komisji ds. Rolnictwa i Rozwoju Gospodarczego

Lista Ekspertów Przygotowujących wnioski do Strategii Rozwoju Gminy

1. Czarnecki Mirosław
2. Deska Elżbieta
3. Deska Robert
4. Grabowski Dariusz
5. Janicka Małgorzata
6. Lipka Dorota
7. Matejko Stanisław
8. Michalik Rajmund
9. Mróz Wiesława
10. Nowak Robert
11. Szymonik Maria
12. Terlicka Teresa
13. Wojciechowska Dorota

Lista ogólna obecności Ekspertów Lokalnych na Sesji Strategicznej w dniu 06.10.2000

1. Borycki Robert
2. Brodek Małgorzata
3. Czarnecki Mirosław
4. Deska Robert
5. Grabowski Dariusz
6. Grzesiak Janina
7. Janicka Małgorzata
8. Jędras Maria
9. Kolan Dorota

10. Kołek Zofia
11. Kowalska Anna
12. Lipka Dorota
13. Małasiewicz Joanna
14. Michalik-Adamus Anna
15. Michalik Rajmund
16. Możyłowki Jerzy
17. Mróz Anna
18. Mróz Wiesława
19. Nowak Robert

20. Piszczala Bogdan
21. Podsiedlik Zofia
22. Pokorny Lech
23. Synowiec Józef
24. Szymonik Maria
25. Terlicka Teresa
26. Wierciochowicz Barbara
27. Wierciochowicz Zofia
28. Wiśniewski Jacek
29. Żankowska Grażyna

**Lista obecności Ekspertów Lokalnych w ramach Podgrupy Tematycznej
„STRATEGIA DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY STOPNIA ZASPOKOJENIA
POTRZEBY ZBIOROWYCH SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ”
na Sesji Strategicznej w dniu 06.10.2000**

1. Brodek Małgorzata
2. Frej Jerzy
3. Grabowski Dariusz
4. Grzesiak Janina
5. Jędras Maria
6. Kowalska Anna
7. Lipka Dorota
8. Małasiewicz Joanna
9. Matejko Stanisław
10. Michalik-Adamus Anna

**Lista obecności Ekspertów Lokalnych w ramach Podgrupy Tematycznej
„STRATEGIA DZIAŁANIA W ZAKRESIE OSIĄGNIĘCIA WYSOKIEGO STOPNIA
DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ”
na Sesji Strategicznej w dniu 06.10.2000**

1. Czarnecki Mirosław
2. Janicka Małgorzata
3. Michalik Rajmund
4. Szymonik Maria

**Lista obecności Ekspertów Lokalnych w ramach Podgrupy Tematycznej
„STRATEGIA DZIAŁANIA W ZAKRESIE WZROSTU AKTYWNOŚCI
GOSPODARCZEJ W GMINIE, ZWŁASZCZA W SFERZE POZAROLNICZEJ”
na Sesji Strategicznej w dniu 06.10.2000**

1. Borycki Robert
2. Deska Robert
3. Kolan Dorota
4. Możyłowski Jerzy
5. Piszczala Bogdan
6. Synowiec Józef
7. Wiśniewski Jacek
8. Żankowska Grażyna

**Lista obecności Ekspertów Lokalnych w ramach Podgrupy Tematycznej
„STRATEGIA DZIAŁANIA W ZAKRESIE UTRZYMANIA WYSOKIEJ JAKOŚCI
ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH
I KRAJOBRAZOWYCH”
na Sesji Strategicznej w dniu 06.10.2000**

1. Kołek Zofia
2. Mróz Anna
3. Mróz Wiesława
4. Podsiedlik Zofia
5. Pokorny Lech
6. Sikora Zofia
7. Terlicka Teresa
8. Tomczyk Marianna
9. Wierciochowicz Barbara
10. Wierciochowicz Zofia

CZĘŚĆ 1

METODOLOGIA TWORZENIA STRATEGII GMINY PRZYRÓW

1.1. DEFINICJA ZADANIA I SPOSÓB REALIZACJI STRATEGII

1.1.1. DEFINICJA STRATEGII OPRACOWYWANEJ DLA GMINY

STRATEGIA

Każda odpowiedzialna władza lokalna powinna podejmować działania na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego miasta czy gminy. Możliwość taką daje system planowania rozwoju gminy, w którym najważniejsze miejsce zajmuje STRATEGIA.

STRATEGIA oznacza koncepcję funkcjonowania miasta (gminy) w dłuższym okresie czasu, tj. w perspektywie 10÷15 lat. Zawierać ona powinna główne cele rozwojowe miasta (gminy), środki prowadzące do ich realizacji, a także sposoby i reguły zachowania podmiotów zaangażowanych w jej realizację. Strategia powinna koncentrować się na podstawowych i najważniejszych problemach miasta (gminy), warunkujących jego rozwój społeczny i gospodarczy.

Rysunek 1. System planowania w gminie.

1.1.2. ISTOTA STRATEGII ROZWOJU GMINY

STRATEGIA ROZWOJU GMINY

Jest to koncepcja systemowego działania władz gminy, która polega na:

- formułowaniu zbioru perspektywicznych celów rozwojowych i ich modyfikacji w zależności od zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych,
- określaniu niezbędnych zasobów ludzkich, rzeczowych, finansowych i naturalnych, niezbędnych do realizacji przyjętych celów,
- określaniu sposobów postępowania (reguł działania, dyrektyw) zapewniających realizację przyjętych perspektywicznych celów rozwojowych oraz optymalne wykorzystanie i rozmieszczenie przestrzenne zasobów.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY powinna dać odpowiedź na pytanie:

CO NALEŻY ZROBIĆ,

aby gmina funkcjonowała i rozwijała się w przyszłości w celu optymalnego zaspokojenia zbiorowych potrzeb lokalnej społeczności ?

1.1.3. ZADANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY

ZADANIEM STRATEGII JEST STWORZENIE PODSTAW DO:

- sprawnego, skutecznego i efektywnego zarządzania gminą przez jej władze, tak w dłuższym, jak i w krótkim horyzoncie czasu, w tym koordynowania i zapewnienia zgodności działań bieżących z perspektywicznymi,
- przygotowania władz samorządowych do działań w sytuacji niepewności i ryzyka, wynikających ze zmieniających się uwarunkowań rozwojowych,
- stwarzania warunków do przełamywania barier rozwojowych, a także eliminowania (minimalizowania) różnorodnych konfliktów pojawiających się w toku rozwoju gminy,

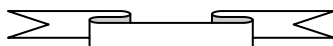
- pozyskiwania przez władze gminne środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (np. banków, prywatnych i publicznych inwestorów krajowych i zagranicznych, zagranicznych organizacji pomocowych, fundacji itp.) na realizację przewidzianych w strategii przedsięwzięć inwestycyjnych,
- promocji gminy i stymulowania rozwoju lokalnej gospodarki.

1.1.4. PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII

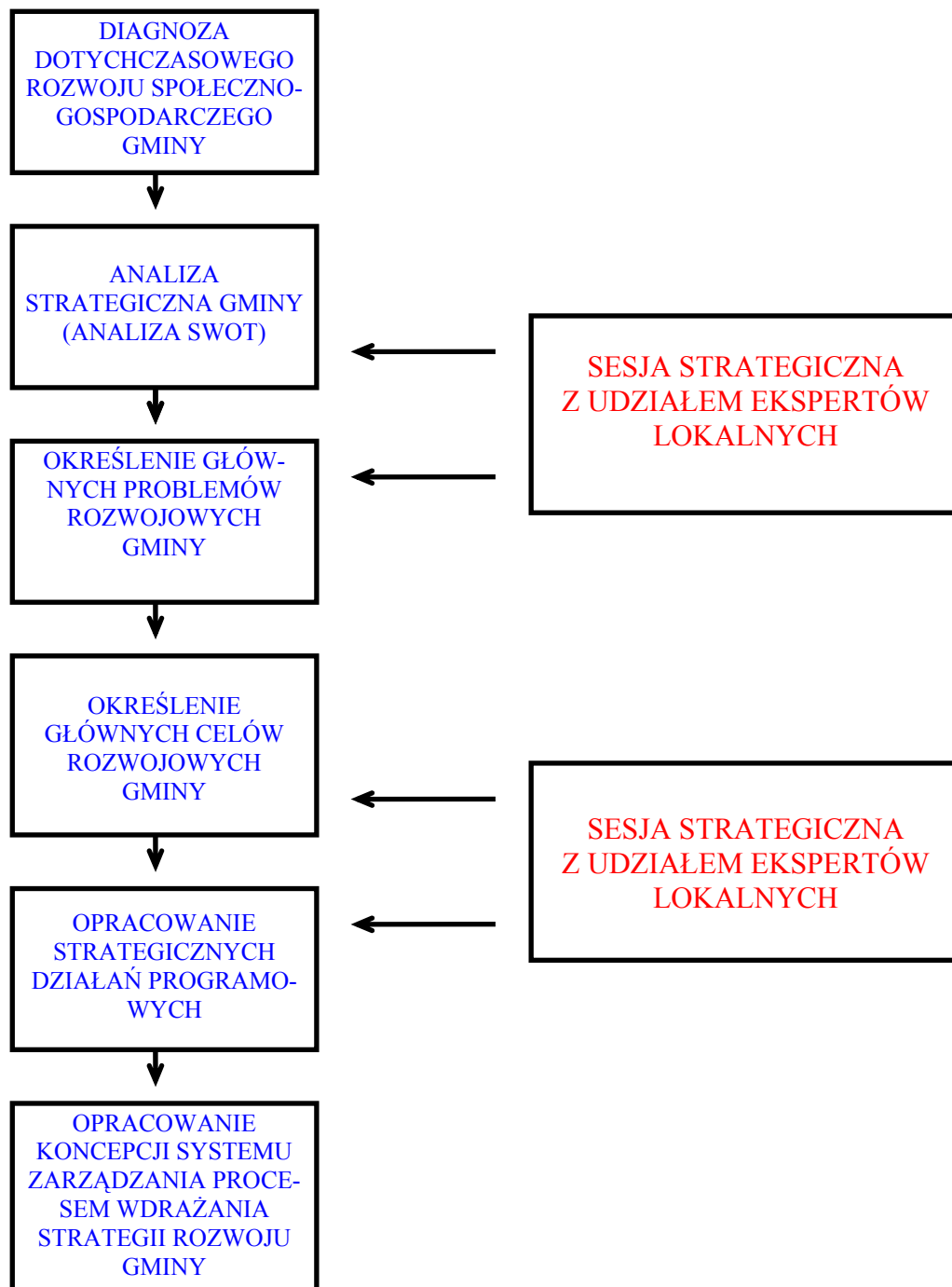
B U D O W A   S T R A T E G I I   R O Z W O J U   G M I N Y

Opracowanie STRATEGII ROZWOJU gminy obejmuje realizację następujących przedsięwzięć:

1. Opracowanie diagnozy dotychczasowego rozwoju i aktualnego stanu systemu społeczno-ekonomicznego pod względem ekonomicznym, społecznym i ekologicznym na tle uwarunkowań zewnętrznych (regionalnych i pozaregionalnych).
2. Przeprowadzenie analizy strategicznej typu SWOT dla głównych obszarów strategicznych.
3. Identyfikacja głównych problemów rozwojowych w postaci tzw. drzewa problemów.
4. Przekształcenie drzewa problemów w hierarchię celów rozwojowych obejmującą misję i cele strategiczne z wyodrębnieniem celów priorytetowych.
5. Określenie działań programowych służących realizacji celów strategicznych.
6. Opracowanie koncepcji systemu zarządzania procesem wdrożenia strategii rozwoju.

Rysunek 2. Schemat realizacji poszczególnych etapów przy opracowywaniu strategii rozwoju gminy.

1.1.5. METODA KONSTRUOWANIA STRATEGII

M E T O D A   K O N S T R U O W A N I A   S T R A T E G I I R O Z W O J U   G M I N Y

- PLANOWANIE PARTYCYPACYJNE – proces budowy strategii przy aktywnym współdziale lokalnej społeczności (ekspertów lokalnych).
- SESJA STRATEGICZNA – forma współdziałania zespołu badawczego z ekspertami lokalnymi w procesie generowania strategii rozwoju.
- UKIERUNKOWANIE NA PROBLEMY I CELE ROZWOJOWE GMINY – planowanie prowadzi od nieuporządkowanej wiedzy o problemach rozwojowych gminy do usystematyzowanych zbiorów pożądanych i realnych celów oraz działań programowych.

S E S J A   S T R A T E G I C Z N A

Jest to forma współdziałania ZESPOŁU BADAWCZEGO z EKSPERTAMI reprezentującymi praktykę społeczno-gospodarczą gminy w procesie generowania strategii rozwoju.

Do podstawowych cech sesyjnej formy generowania strategii można zaliczyć:

1. Eksperci lokalni są najbardziej predysponowani do diagnozy własnej gminy, identyfikacji problemów i generowania scenariuszy,
2. Ekspert lokalny potrzebuje konsultacji metodycznej w ww. procesach,
3. Konsultanci i eksperci powinni stanowić możliwie zintegrowany zespół,
4. W grupie generującej pomysły występuje EFEKT KUMULACJI oznaczający, iż ilość wygenerowanych pomysłów jest większa aniżeli suma pomysłów jednostek,
5. Grupowe podejmowanie problematyki strategicznej tworzy realistyczne koncepcje strategii i scenariuszy.

1.2. ISTOTA ANALIZY STRATEGICZNEJ SWOT

A N A L I Z A   S T R A T E G I C Z N A

Zbiór działań diagnozujących gminę oraz jej otoczenie w zakresie umożliwiającym zbudowanie strategii rozwoju i jej wdrożenie.

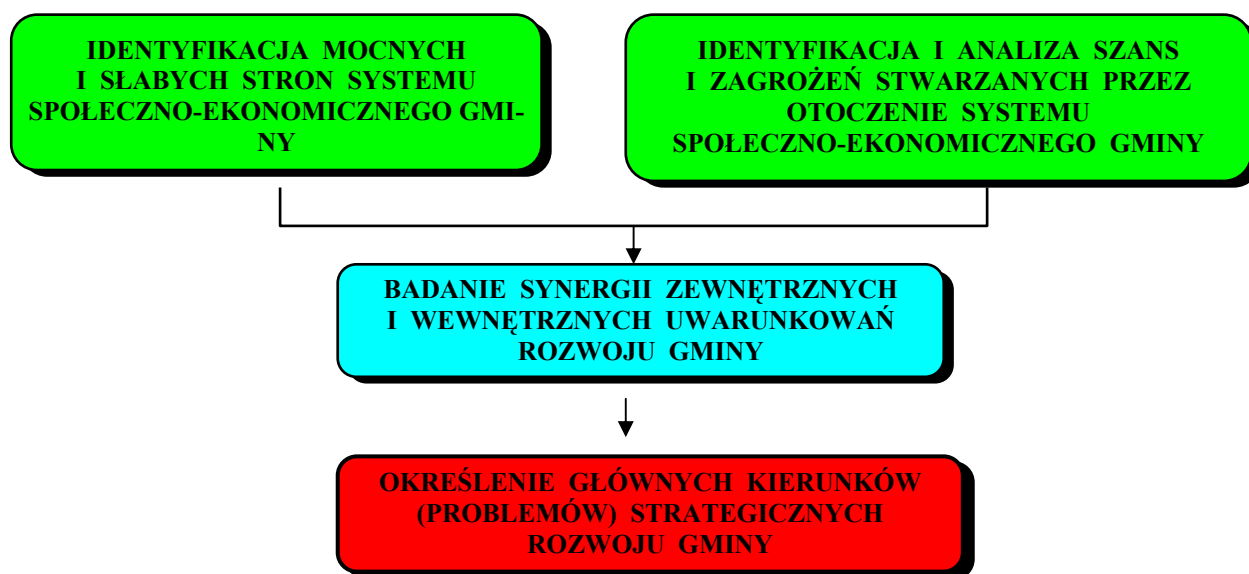
TECHNIKA ANALIZY STRATEGICZNEJ S W O T

Integruje badanie czynników wewnętrznych gminy oraz badanie czynników zewnętrznych stanowiących jej otoczenie.

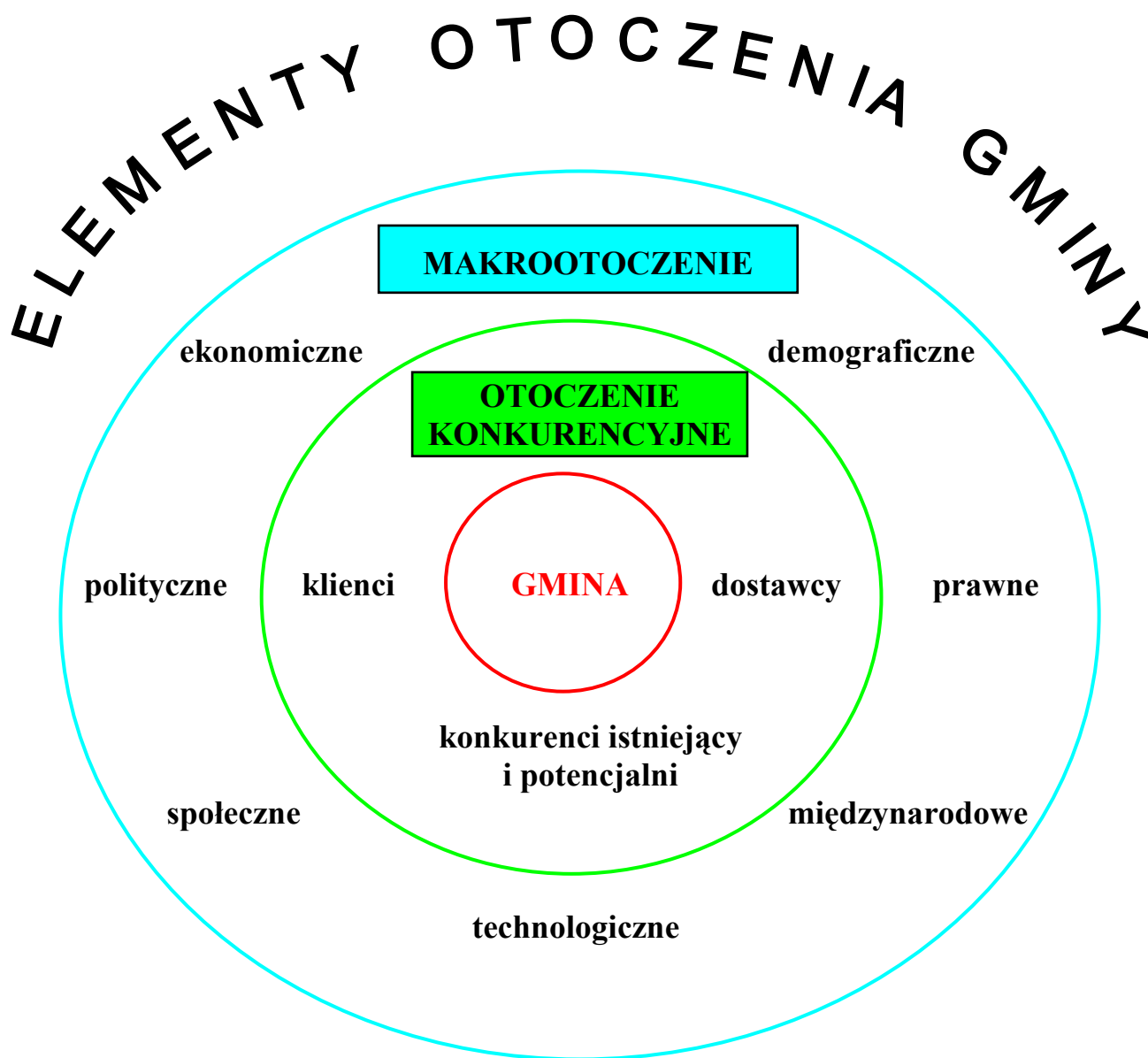
KLASYFIKACJA CZYNNIKÓW WPŁYWAJĄCYCH NA POZYCJĘ STRATEGICZNĄ GMINY W ANALIZIE S W O T

CZYNNIKI	POZYTYWNE	NEGATYWNE
ZEWNĘTRZNE	Szanse	Zagrożenia
WEWNĘTRZNE	Mocne strony	Słabe strony

Rysunek 3. Schemat postępowania przy zastosowaniu techniki analizy strategicznej SWOT.

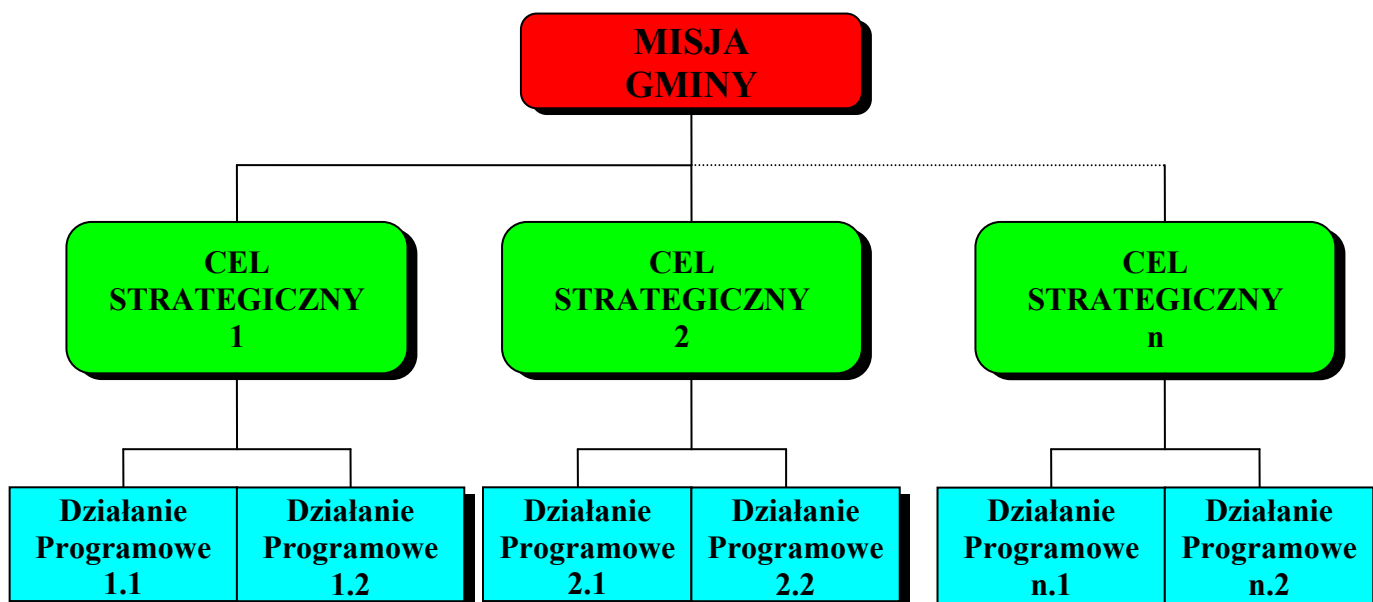
Rysunek 4. Elementy otoczenia gminy.

1.3. CELE ROZWOJOWE GMINY

Rysunek 5. Drzewo celów rozwojowych gminy.

DRZEWO CELÓW ROZWOJOWYCH GMINY

1.4. ŹRÓDŁA I METODY GROMADZENIA INFORMACJI PRZY OPRACOWYWANIU STRATEGII

DANE STATYSTYCZNE

- Roczniki Statystyczne GUS za lata 1993 – 1998.
- Roczniki Statystyczne za lata 1993 – 1998.
- Publikacje i informacje z Urzędu Gminy Przyrów.

ANKIETY

- Eksperti lokalni i pracownicy Urzędu Gminy (ocena poziomu realizacji zadań własnych gminy i wybranych zagadnień społeczno-ekonomicznych).
- Ważniejsze przedsiębiorstwa z terenu Gminy (stan aktualny i perspektywy rozwoju).
- Gminy sąsiednie (kierunki rozwoju, zainteresowanie kapitału zewnętrznego i współpraca z gminą Przyrów).

CZĘŚĆ 2

DIAGNOZA DOTYCHCZASOWEGO ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY PRZYRÓW

2.1. ANALIZA POTENCJAŁU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY PRZYRÓW

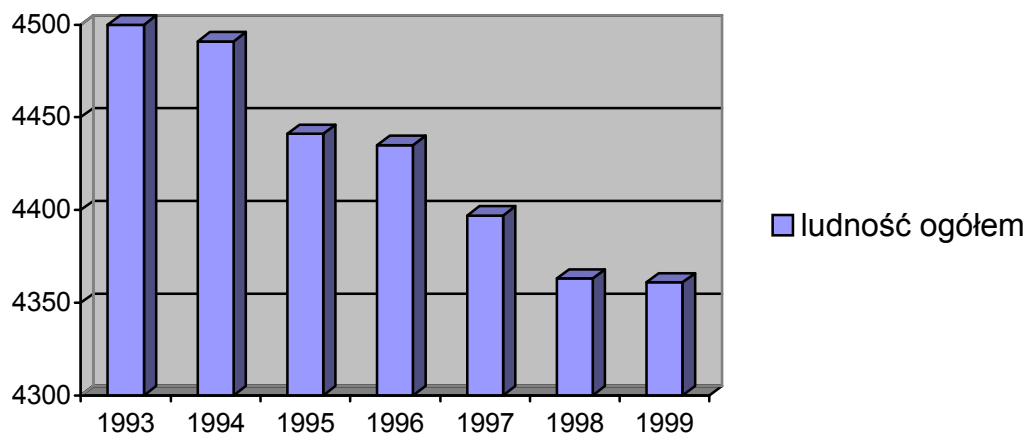
2.1.1. ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH DANYCH STATYSTYCZNYCH

Tablica 1.

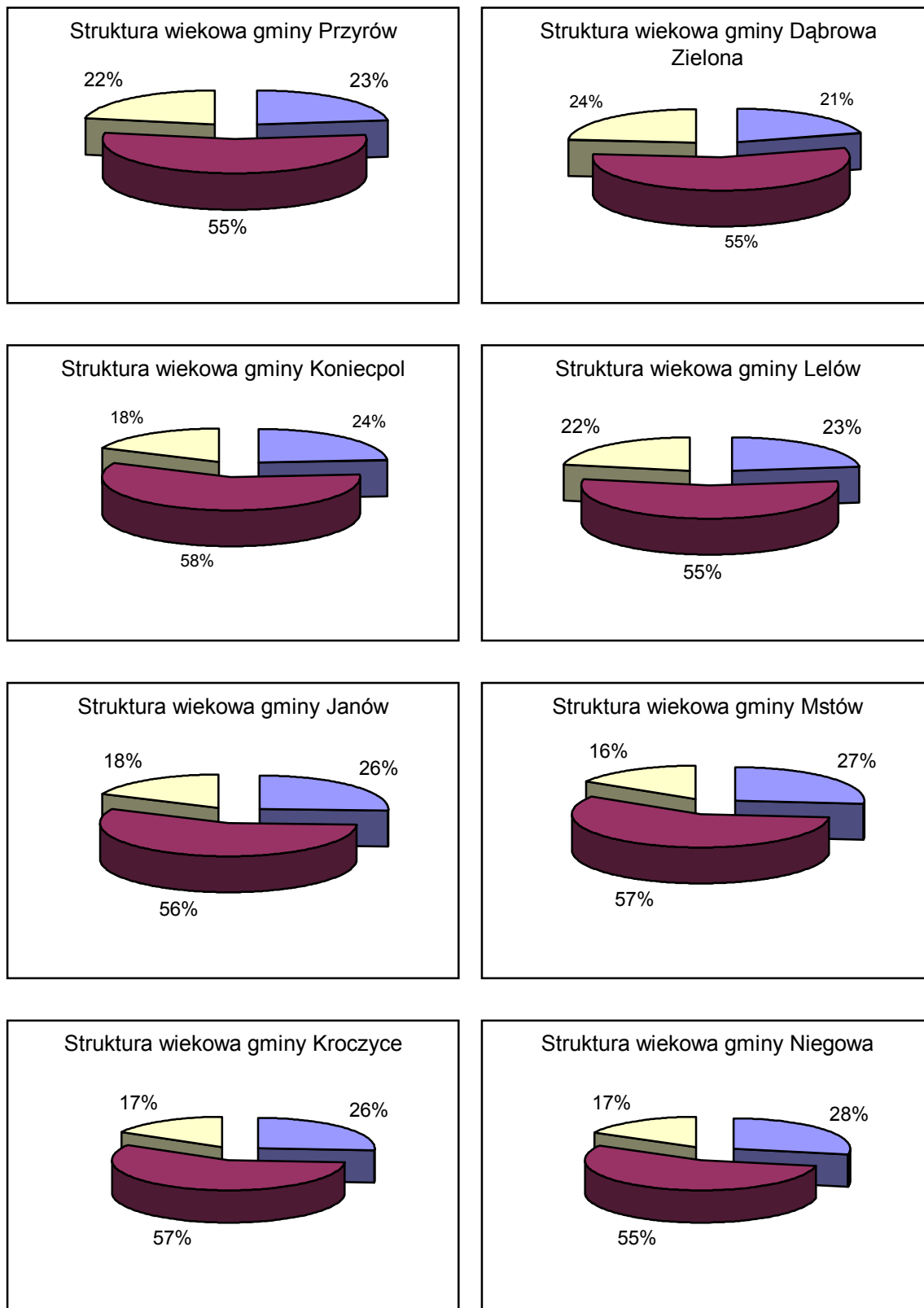
Powierzchnia i ludność gminy Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w dniu 30 czerwca 1999 roku.

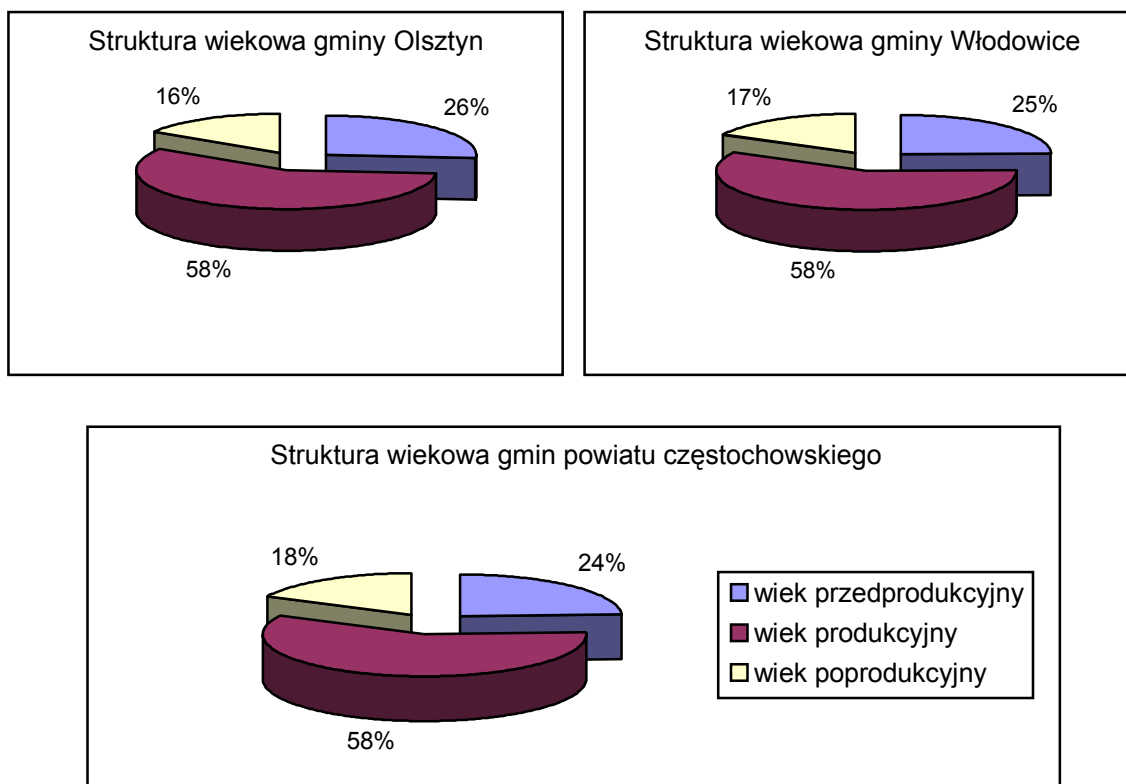
Gmina	Powierzchnia w km ²	Ludność ogółem	Kobiety na 100 mężczyzn	Ludność na 1 km ²
Przyrów	80	4361	99,4	55
Dąbrowa Zielona	100	4379	102,6	44
Konieczpol	146	10900	103	75
Lelów	121	5383	102,3	45
Janów	147	6276	100,9	43
Mstów	120	9706	99,7	81
Kroczyce	110	6036	98,7	55
Niegowa	88	6119	98,3	70
Olsztyn	109	6602	101,8	61
Włodowice	76	5180	102,1	69
Gminy powiatu	1519	134177	103,2	88

Rysunek 6. Dynamika wzrostu liczby mieszkańców gminy Przyrów w latach 1993÷1999.

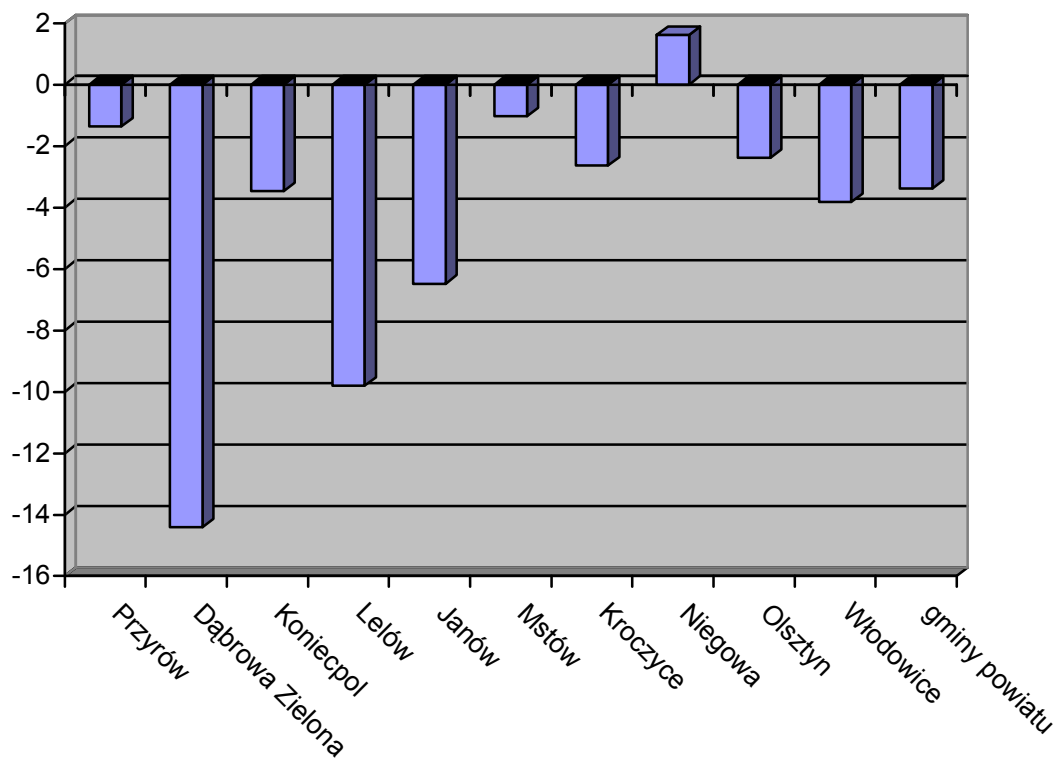

Rysunek 7. Struktura wiekowa ludności w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.

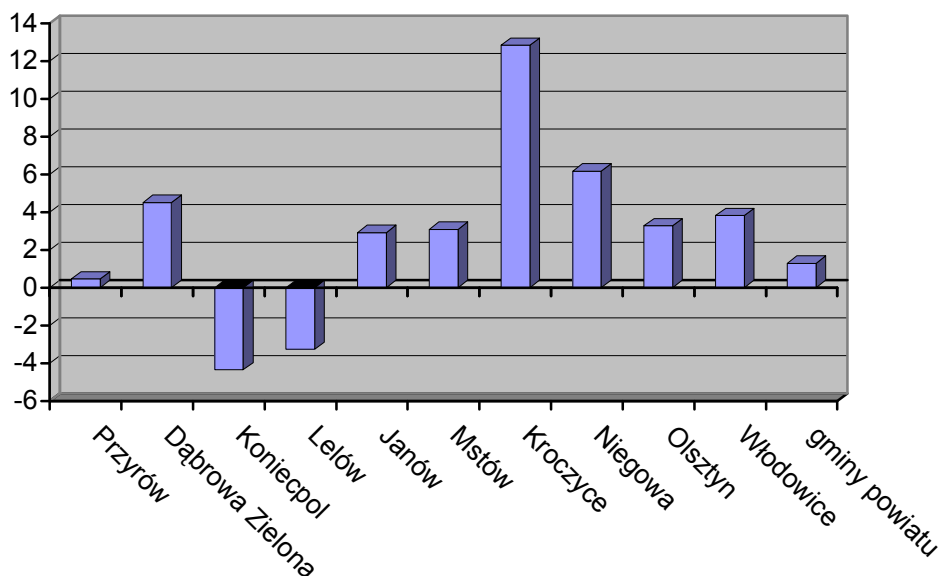

Rysunek 8. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1999 roku.

Rysunek 9. Wskaźnik salda migracji na 1000 mieszkańców w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1999 roku.

Tablica 2.

Zmiany w poziomie wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców oraz salda migracji ludności w gminie Przyrów w 1999/1998 r. w porównaniu do 1994 roku.

Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców		Dynamika 1994 = 100	Saldo migracji ludności		Dynamika 1994 = 100
1994	1999		1994	1998	
- 3,7	- 1,37	37	- 41	- 21,8	53

Tablica 3.

Wskaźniki określające sytuację mieszkaniową w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.

Gminy	Liczba osób na 1 mieszkanie	Powierzchnia użytkowa w m ² na 1 mieszkanie	Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców*	Powierzchnia użytkowa w m ² na 1 osobę
Przyrów	2,78	61,9	0,22	22,4
Dąbrowa Zielona	3,01	64,5	0	21,4
Koniecpol	3,16	62,8	0,09	19,9
Lelów	3,02	62,2	0,18	20,8
Janów	3,16	57,4	0,47	18,7
Mstów	3,59	71,3	1,45	19,9
Kroczyce	3,69	72,4	0,33	19,6
Niegowa	4,06	68,4	0,16	16,8
Olsztyn	3,54	69,5	1,67	20,3
Włodowice	3,15	70,9	0,76	22,5
Gminy powiatu	3,30	66,9	1,58	20,4

* dane za 1997 rok

Tablica 4.

Wskaźniki charakteryzujące instytucje kultury w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.

Gminy	Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną	Wypożyczenia w woluminach na 1 czytelnika	Ośrodki kultury*
Przyrów	1454	17,3	1
Dąbrowa Zielona	1100	8,3	1
Koniecpol	5468	21,9	1
Lelów	1355	17	1
Janów	3143	28,7	1
Mstów	3232	17,5	1
Kroczyce	3002	19,5	1
Niegowa	3047	12	1
Olsztyn	6599	20,8	1
Włodowice	2590	25,9	–
Gminy powiatu	2858	21,2	–

* dane za 1997 rok

Tablica 5.

Wskaźniki opisujące sytuację w dziedzinie ochrony zdrowia w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.

Gminy	Liczba ludności na 1 aptekę	Liczba ludności na 1 ośrodek zdrowia lub przychodnię rejonową
Przyrów	4363	4363
Dąbrowa Zielona	4401	2200
Koniecpol	3645	10936
Lelów	5419	5419
Janów	6287	6287
Mstów	4848	4848
Kroczyce	6005	3002
Niegowa	6095	3047
Olsztyn	6599	6599
Włodowice	2590	2590
Gminy powiatu	4975	4797

Tablica 6.

Obiekty noclegowe turystyki w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1994 roku.

Gminy	Obiekty	Miejsca noclegowe		Korzystający z noclegów	Udzielone noclegi
		ogółem	w tym całoroczne		
Przyrów	–	–	–	–	–
Dąbrowa Zielona	–	–	–	–	–
Konieczpol	2	90	42	1076	2158
Lelów	–	–	–	–	–
Janów	5	648	136	8502	13754
Mstów	1	51	51	101	533
Kroczyce	5	679	101	3008	943
Niegowa	1	63	–	934	934
Olsztyn	3	276	–	879	1623
Włodowice	4	184	40	964	7791
Gminy wiejskie	65	5343	1044	39488	174428

Tablica 7.

Obiekty noclegowe turystyki w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.

Gminy	Obiekty	Miejsca noclegowe		Korzystający z noclegów	Udzielone noclegi*
		ogółem	w tym całoroczne*		
Przyrów	–	–	–	–	–
Dąbrowa Zielona	–	–	–	–	–
Konieczpol	2	90	42	1513	4252
Lelów	1	50	-	66	196
Janów	5	667	140	7531	19343
Mstów	1	51	51	40	538
Kroczyce	5	266	100	9632	10406
Niegowa	1	80	–	691	1347
Olsztyn	3	276	–	950	1242
Włodowice	4	162	45	1128	9813
Gminy powiatu	16	1344	-	15526	–

* dane za 1997 rok

Tablica 8.

Wskaźnik przedsiębiorczości w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego i gmin powiatu częstochowskiego w latach 1994 i 1998.

Gminy	Wskaźnik przedsiębiorczości*		Dynamika
	1994	1998	
Przyrów	32,7	42,9	131
Dąbrowa Zielona	29,3	33,6	115
Konieczpol	67,3	51,3	76
Lelów	29	34,8	120
Janów	41	46,7	114
Mstów	57,4	59,7	104
Kroczyce	31,8	44	138
Niegowa	34,2	44	128
Olsztyn	62	70	113
Włodowice	34	47	138
Gminy wiejskie/powiatu	56,6	60	106

* wskaźnik przedsiębiorczości – liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

Tablica 9.

Struktura pracujących w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich w 1998 roku (%).

	Przyrów	Dąbrowa Zielona	Konieczpol	Lelów	Janów	Mstów
Rolnictwo i leśnictwo	15	10	3	10	9	6
Przemysł i budownictwo	30	26	54	28	41	54
Usługi rynkowe	25	14	19	17	16	7
Usługi nierynkowe	31	50	24	45	34	33

Tablica 10.

Struktura pracujących w gminie Przyrów na tle gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku. (%)

	Przyrów	Kroczyce	Niegowa	Olsztyn	Włodowice	Gminy powiatu
Rolnictwo i leśnictwo	15	1	0	2	5	3
Przemysł i budownictwo	30	17	19	68	36	55
Usługi rynkowe	25	42	20	11	17	17
Usługi nierynkowe	31	40	61	19	42	25

Tablica 11.

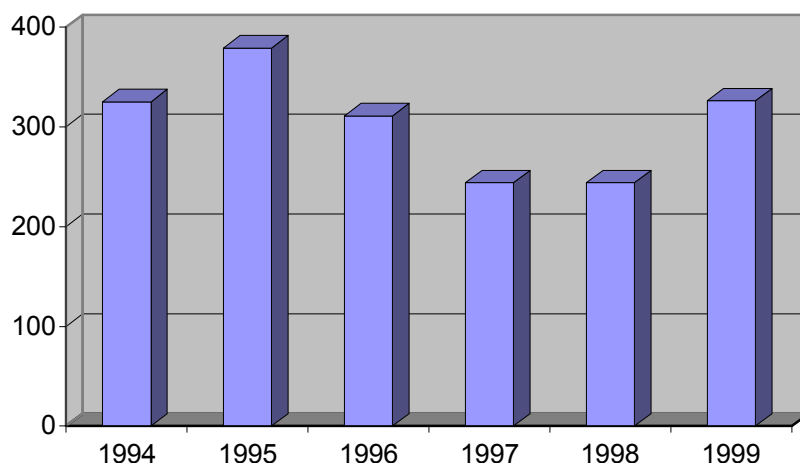
Zmiany w poziomie zatrudnienia i strukturze pracujących w gminie Przyrów w 1998 roku w porównaniu do 1994 roku.

	Poziom zatrudnienia		Dynamika 1994=100	Struktura pracujących	
	1994	1998		1994	1998
Rolnictwo i leśnictwo	71	57	80	13	15
Przemysł i budownictwo	199	113	57	38	30
Usługi rynkowe	148	94	63	28	25
Usługi nierynkowe	111	117	105	21	31

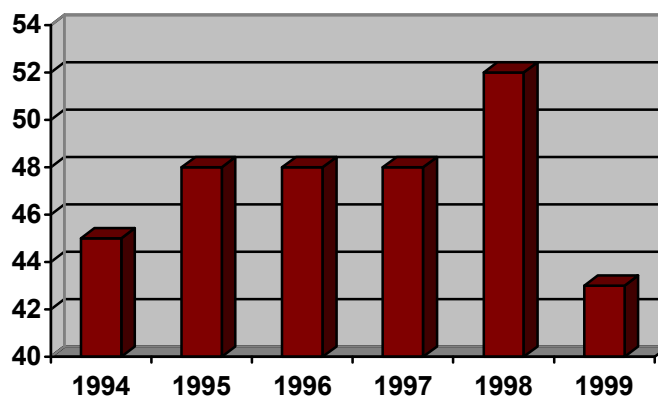
Tablica 12.

Wskaźnik i struktura bezrobocia w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.

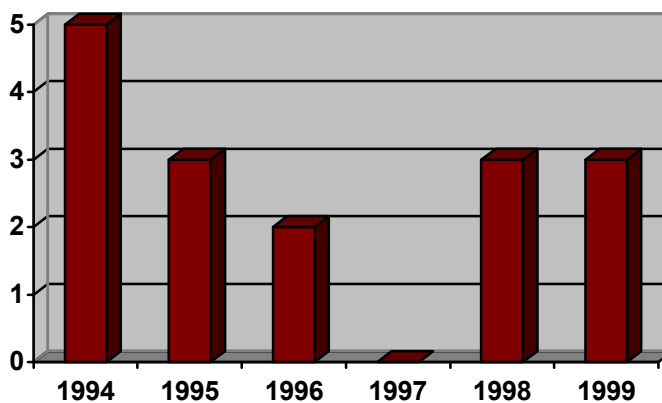
Wskaźnik bezrobocia		Udział			
		bezrobotnych z prawem do zasiłku	bezrobotnych absolwentów	bezrobotnych kobiet	zwolnionych z przyczyn zakładu
Przyrów	10,0	42	5	52	3
Dąbrowa Zielona	14,2	26	7	54	1
Konieczpol	14,6	29	7	51	1
Lelów	10,0	29	6	52	0
Janów	7,6	26	6	58	1
Mstów	6,0	28	7	54	1
Kroczyce	6,8	–	–	–	–
Niegowa	6,0	21	16	56	1
Olsztyn	6,3	–	–	–	–
Włodowice	7,0	–	–	–	–
Gminy powiatu	7,4	27	8	53	1

Rysunek 10. Dynamika liczby bezrobotnych w gminie Przyrów w latach 1994÷1999.

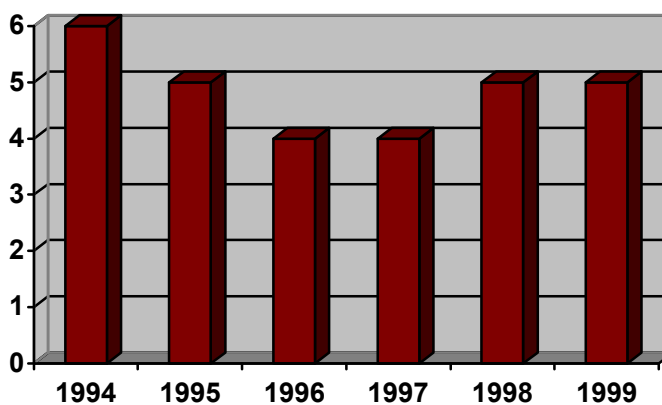
Rysunek 11. Udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem w gminie Przyrów w latach 1994÷1999.

Rysunek 12. Udział zwolnionych z przyczyn zakładu pracy w liczbie bezrobotnych ogółem w gminie Przyrów w latach 1994÷1999.

Rysunek 13. Udział bezrobotnych absolwentów w liczbie bezrobotnych ogółem w gminie Przyrów w latach 1994÷1999.

Tablica 13.

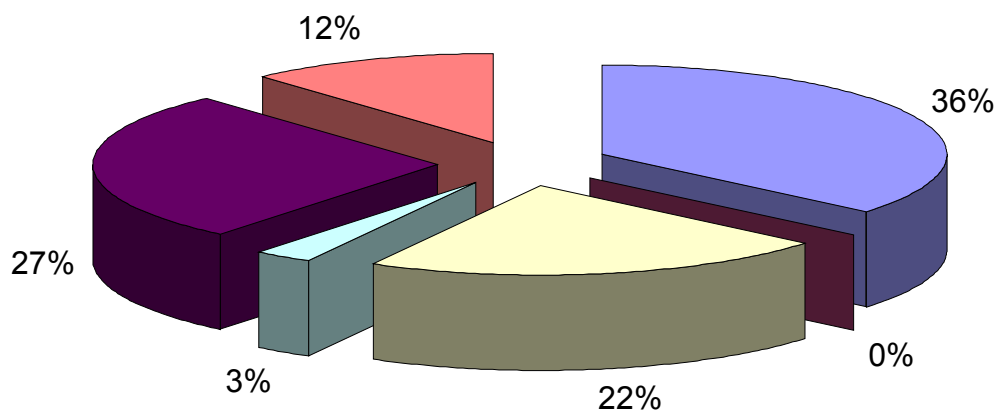
Liczba i dynamika bezrobotnych ogółem w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego i gmin powiatu częstochowskiego.

Gminy	Liczba bezrobotnych ogółem		Dynamika 1994=100
	1994	1998	
Przyrów	325	244	75
Dąbrowa Zielona	448	350	78
Konieczpol	995	933	94
Lelów	426	299	70
Janów	421	270	64
Mstów	520	339	65
Kroczyce	392	233	59
Niegowa	331	201	61
Olsztyn	439	242	55
Włodowice	350	211	60
Gminy wiejskie/powiatu	29248	5817	–

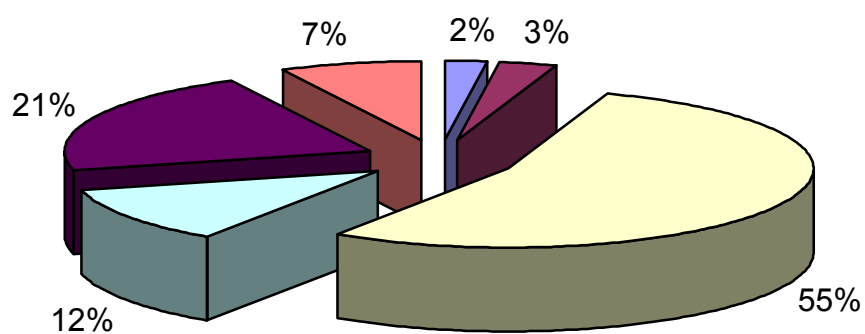
Tablica 14.

Struktura użytkowania gruntów w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku (w %).

Gminy	Użytki rolne				Lasy	Pozostałe grunty
	razem	grunty orne	sady	łąki i pastwiska		
Przyrów	60,8	36,1	0,1	24,6	27,4	11,8
Dąbrowa Zielona	60,1	34,1	0,3	25,7	32,1	7,8
Konieczpol	59,6	32,1	0,1	27,4	23,7	16,7
Lelów	64,4	49,8	0,5	14,1	26,9	8,7
Janów	45	39,7	0,3	5	49,6	5,4
Mstów	78,7	68,3	2	8,4	14,4	6,9
Kroczyce	58,9	53	0,2	5,7	31,5	9,6
Niegowa	78,1	69	1,2	7,9	14,5	7,4
Olsztyn	46,5	41,8	0,4	4,3	44,7	8,8
Włodowice	57,1	41,2	0,9	15	34,8	8,1
Gminy powiatu	61,4	45,9	0,6	14,9	28,4	10,2

Rysunek 14. Struktura użytkowania gruntów w gminie Przyrów w 1998 roku.

■ grunty orne ■ sady ■ łąki ■ pastwiska ■ lasy ■ pozostałe grunty

Rysunek 15. Jakość gruntów ornych według klas bonitacji w gminie Przyrów.

■ klasa III a ■ klasa III b ■ klasa IV a ■ klasa IV b
■ klasa V ■ klasa VI

Tablica 15.

Struktura procentowa indywidualnych gospodarstw i działek rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1996 roku.

Gminy	Grupy obszarowe użytków rolnych (ha)						
	do 1	1÷2	2÷3	3÷5	5÷10	10÷15	15 i więcej
Przyrów	37,7	12,9	8,7	14	18,9	5,9	2
Dąbrowa Zielona	31	9,4	9,2	17,2	27,4	5	0,7
Konieczpol	8,3	4,6	5,6	25,7	47	6,7	2
Lelów	12,5	10,6	11	27	32,8	5,4	0,6
Janów	32,7	18,4	13,3	19,6	14,1	1,5	0,4
Mstów	10,8	9,8	10	26,1	36,5	1,8	0,2
Kroczyce	13,6	11,1	14,5	26,3	30,2	3,8	0,2
Niegowa	10,9	9,9	10	26,2	36,5	5,6	0,8
Olsztyn	30,2	21,3	16,2	20,4	10,9	0,9	0,2
Włodowice	46	17,7	11,4	13,9	10,1	0,7	0
Gminy wiejskie	26	18	12,3	18,1	19,7	4,1	1,8

Tablica 16.

Średnia powierzchnia indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1996 roku.

Gmina	Średnio w 1 gospodarstwie rolnym (ha)
Przyrów	3,9
Dąbrowa Zielona	4,4
Konieczpol	7
Lelów	5,2
Janów	3,4
Mstów	3,5
Kroczyce	5,9
Niegowa	7,5
Olsztyn	2,9
Włodowice	2,8
Gminy wiejskie	4,3

Tablica 17.

Plony zbóż i ziemniaków w gospodarstwach indywidualnych w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1997 roku.

Gminy	Plony z 1 ha w dt	
	zbóż	ziemniaków
Przyrów	25,4	168
Dąbrowa Zielona	22,5	168
Konieczpol	23,6	120
Lelów	25,4	185
Janów	22,2	140
Mstów	26,9	150
Kroczyce	21,9	168
Niegowa	24,1	170
Olsztyn	22,3	140
Włodowice	26,0	180
Gminy wiejskie	25,7	167

Tablica 18.

Pogłowie zwierząt w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1996 roku.

Gminy	Bydło		Trzoda chlewna		Drób	
	ilość	na 100 ha użytków rolnych	ilość	na 100 ha użytków rolnych	ilość	na 100 ha użytków rolnych
Przyrów	2657	55	1648	34	9001	184,2
Dąbrowa Zielona	3125	55	785	14	13995	232,1
Konieczpol	3776	43,4	1342	15,4	15726	180,7
Lelów	3640	46,7	1470	18,9	17725	227,6
Janów	1278	19,3	589	8,9	10388	157,1
Mstów	2554	28	2553	28	19768	209,6
Kroczyce	1937	30	1440	22	14334	220,9
Niegowa	3392	49,7	4149	60,8	14394	211
Olsztyn	947	20	758	16	8953	176,9
Włodowice	783	16	10026	211	6880	157,9
Gminy wiejskie	123280	38,7	247891	77,9	960721	301,8

Tablica 19.

Wyposażenie gospodarstw w wybrane techniczne środki produkcji w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego w 1996 roku.

Gminy	Techniczne środki produkcji					
	ciągniki		kombajny zbożowe		kombajny ziemniaczane	
	ilość	na 100 ha użytków rolnych	ilość	na 100 ha użytków rolnych	ilość	na 100 ha użytków rolnych
Przyrów	356	7,3	16	0,3	25	0,5
Dąbrowa Zielona	520	8,6	18	0,3	24	0,4
Konieczpol	432	5	26	0,3	18	0,2
Lelów	577	7,4	30	0,4	48	0,6
Janów	304	4,6	11	0,2	2	0,03
Mstów	655	6,9	18	0,2	1	0,01
Kroczyce	502	7,7	11	0,2	2	0,03
Niegowa	726	10,6	33	0,5	53	0,8
Olsztyn	347	6,9	11	0,2	0	0
Włodowice	252	5,8	6	0,1	1	0,02
Gminy wiejskie	26320	8,3	1650	0,5	1762	0,5

Tablica 20.

Gospodarstwa indywidualne według udziału dochodów z działalności rolniczej w dochodach ogółem gospodarstwa domowego prowadzące działalność rolniczą na terenie wybranych gmin w 1996 roku.

Gminy	Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą w % ogółem – według udziału dochodów z działalności rolniczej w dochodach ogółem gospodarstwa domowego					
	poniżej 10%	10÷30	30÷50	50÷67	67÷90	90÷100%
Przyrów	6,2	41,7	15,9	8,5	12,4	15,4
Dąbrowa Zielona	4,4	32,6	23,4	14,5	11,8	13,3
Konieczpol	2,3	25,7	27,2	21,4	12,5	10,9
Lelów	5,2	35,8	27,8	12,2	10,0	9,0
Janów	19,6	55,4	12,9	4,8	2,9	4,4
Mstów	12,2	45,4	20,5	9,9	5,5	6,4
Kroczyce	11,4	57,2	18,1	7,1	2,6	3,6
Niegowa	4,2	32,7	26,1	12,7	14,1	10,3
Olsztyn	22	62,4	10,7	2,1	1,2	1,6
Włodowice	24,8	56,8	14,5	2,1	0,5	1,3
Gminy wiejskie	12,7	40,6	18,4	9,7	8,2	10,4

Tablica 21.

Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.

Gminy	Sieć w km w przeliczeniu na 100 km ² powierzchni		Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w m ³ *
	wodociągowa	kanalizacyjna	
Przyrów	36	10,6	10,6
Dąbrowa Zielona	32,1	0	6,2
Konieczpol	21	0,9	11,9
Lelów	40,8	4,6	10,1
Janów	45,5	9,6	36,1
Mstów	85,2	0	22,6
Kroczyce	86	0	32
Niegowa	69	6	29,4
Olsztyn	70,6	0	41,4
Włodowice	35	0	19,2
Gminy powiatu	69	4	22,9

*dane za 1997 rok

Tablica 22.

Infrastruktura telekomunikacyjna w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.

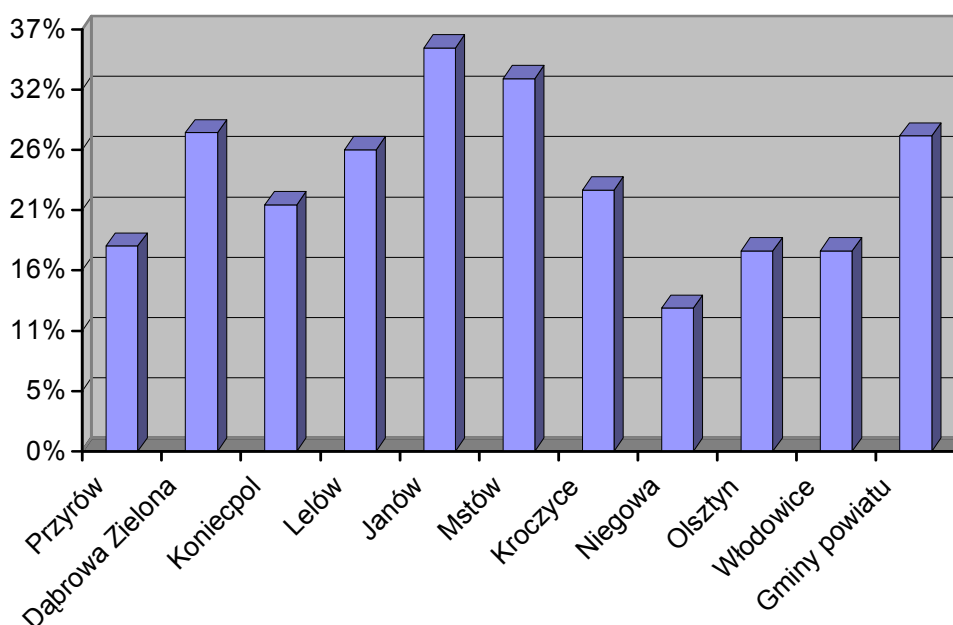
Gminy	Abonenci telefoniczni na 1000 ludności
Przyrów	47
Dąbrowa Zielona	67
Konieczpol	99
Lelów	78
Janów	139
Mstów	107
Kroczyce	109
Niegowa	55
Olsztyn	162
Włodowice	115
Gminy powiatu	125

Tablica 23.

Dochody i wydatki budżetowe na 1 mieszkańca w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin zespołu jurajskich parków krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.

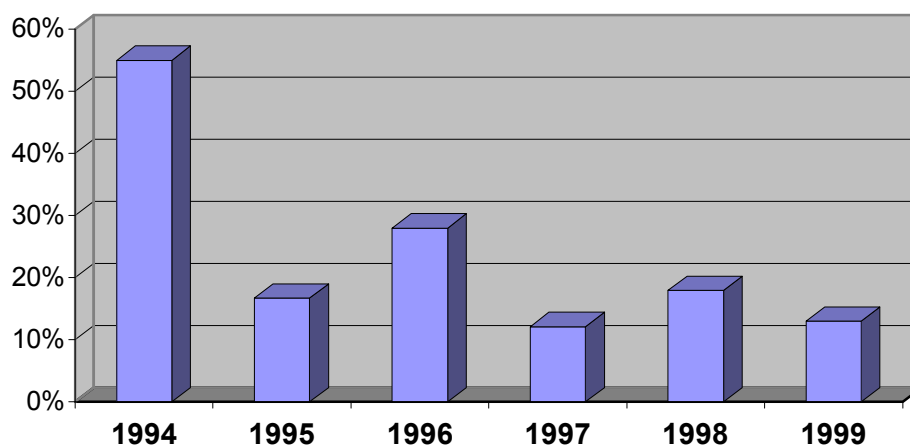
Gminy	Dochody w złotych	Wydatki w złotych
Przyrów	903,3	920,0
Dąbrowa Zielona	1080,0	1165,8
Konieczpol	853,2	872,7
Lelów	888,3	987,1
Janów	982,2	1186,6
Mstów	804,2	893,1
Kroczyce	1014,2	997,6
Niegowa	960,3	947,0
Olsztyn	888,6	898,6
Włodowice	884,7	925,4
Gminy powiatu	873,7	944,7

Rysunek 16. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Przyrów na tle gmin sąsiednich, gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gmin powiatu częstochowskiego w 1998 roku.

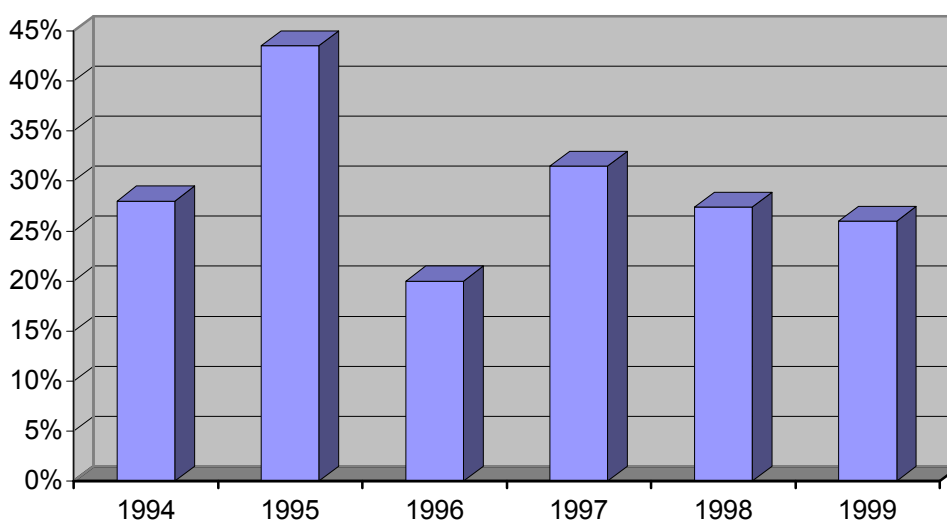

Rysunek 17. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach gminy ogółem w gminie Przyrów w latach 1994-1999.

Rysunek 18. Udział opłat i podatków lokalnych (dochodów własnych) w dochodach ogółem w gminie Przyrów w latach 1994-1999.

2.2. PODSUMOWANIE ANALIZY DANYCH STATYSTYCZNYCH

1. W latach 1993÷1999 w gminie Przyrów liczba ludności ogółem spadła z poziomu 4500 w roku 1993 do 4361 w roku 1999. Z roku na rok obserwuje się konsekwentny spadek liczby mieszkańców gminy, można więc mówić o występowaniu tendencji malejącej w badanym zjawisku, przy czym w 1995 i 1996 roku oraz 1998 i 1999 roku nastąpiło wyhamowanie dynamiki spadku.
2. Biorąc pod uwagę strukturę ludności należy stwierdzić, iż aktualnie w gminie Przyrów współczynnik feminizacji jest stosunkowo niski w porównaniu z gminami sąsiednimi, gminami Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz średnią dla gmin powiatu częstochowskiego. Fakt ten należałoby uznać za negatywny, ponieważ wskazuje on na występowanie dysproporcji w strukturze ludności wg płci (na niekorzyść mężczyzn). Na terenach wiejskich często obserwuje się wspomniane zjawisko tzn. przewagę liczebną mężczyzn w stosunku do kobiet, co przy statystycznie dłuższym życiu kobiet, prowadzi do dysproporcji struktury ludności, zwłaszcza w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Gmina Przyrów charakteryzuje się niskim poziomem współczynnika gęstości zaludnienia w porównaniu z gminami powiatu częstochowskiego, jednak w stosunku do gmin ościennych wartość ta kształtuje się na poziomie średnim.
3. Zauważalny jest proces starzenia się ludności, o czym przekonują następujące wskaźniki:
  - ☐ udział ludności w wieku poprodukcyjnym – 22% dla Przyrowa, 18% dla Janowa, 18% dla gmin powiatu częstochowskiego i 13,7% dla Polski,
  - ☐ udział ludności w wieku przedprodukcyjnym – 23% dla Przyrowa, 26% dla Janowa, 28% dla Niegowej, 24% dla gmin powiatu częstochowskiego, i 27,6% dla Polski.Gminę Przyrów charakteryzuje także stosunkowo niski udział ludności w wieku produkcyjnym (55%) w porównaniu z gminami powiatu częstochowskiego (58%).
4. Przyrównując wartości wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców dla gminy Przyrów w 1999 r. do wartości uzyskanych przez gminy ościenne, gminy Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych oraz gminy powiatu częstochowskiego należy stwierdzić, iż kształtuje się on na relatywnie dobrym poziomie mimo, że przyjmuje wartość ujemną. Wartość badanego wskaźnika (-1,37) jest wyższa niż średnia dla powiatu (-3,39). Wydaje się także, że sytuacja w tym zakresie w czasie ostatnich 6 lat wykazuje tendencję do poprawy.
5. Trochę gorzej prezentuje się wskaźnik salda migracji na 1000 mieszkańców dla gminy Przyrów. Jego wartość (0,46) plasuje się na 9 miejscu wśród 11 badanych gmin i daleko odbiega od rezultatu uzyskanego przez 2 pierwsze ośrodki: Kroczyce (12,82) oraz Niegowa (6,16). Badany

wskaźnik kształtuje się także poniżej średniej dla gmin powiatu częstochowskiego, która wynosi 1,29. Analizując dynamikę salda migracji w latach 1994–1998 należy stwierdzić, że sytuacja w badanym obszarze wykazuje tendencję do poprawy.

6. Relatywnie jako dobre (na tle gmin powiatu częstochowskiego, gmin sąsiednich i gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych) należałoby ocenić warunki mieszkaniowe, mierzone liczbą osób na mieszkanie (2,78 w Przyrowie, 4,06 w Niegowej i 3,3 w gminach powiatu) oraz powierzchnią użytkową w m² na osobę (22,4 dla Przyrowa, 16,8 dla Niegowej i 20,4 dla gmin powiatu). Negatywnym zjawiskiem jest natomiast zastój w budownictwie mieszkaniowym, mierzony liczbą mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców (0,22 dla Przyrowa, 1,67 dla Olsztyna i 1,58 dla gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego).
7. Dobrze, na tle gmin powiatu częstochowskiego, należałoby ocenić dostęp do placówek bibliotecznych, natomiast jako niską można określić liczbę wypożyczonych woluminów na 1 czytelnika.
8. Korzystnie kształtuje się wartość wskaźnika określającego liczbę ludności na 1 aptekę (4363 dla Przyrowa i 4975 dla gmin powiatu), a także na średnim poziomie został określony dostęp do ośrodków zdrowia, mierzony liczbą ludności na jedną przychodnię rejonową lub ośrodek zdrowia (4363 dla Przyrowa i 4797 dla gmin powiatu).
9. Pomimo sprzyjających warunków naturalnych obserwuje się bardzo słaby rozwój bazy turystycznej. Na przestrzeni 5 lat (od 1994 do 1998 roku) nie powstał żaden sezonowy obiekt turystyczny. Sytuacja gminy Przyrów na tle gmin sąsiednich i gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych nie jest najlepsza. Zaliczana jest ona (wraz z Dąbrową Zieloną) do grupy gmin nie posiadających żadnego noclegowego obiektu turystycznego i o słabo rozwiniętej bazie.
10. Relatywnie nisko kształtuje się wartość wskaźnika przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców) na tle gmin powiatu częstochowskiego oraz gmin sąsiednich i gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych w 1998 roku. Stosunkowo korzystnie natomiast kształtuje się dynamika tego wskaźnika (1994 = 100), przyjmuje ona jedną z najwyższych wartości otrzymanych w badanej grupie gmin.
11. W aktualnej strukturze pracujących gminę Przyrów (na tle badanej grupy gmin) wyróżnia:
  - ☐ stosunkowo wysoki (15%) udział pracujących w rolnictwie i leśnictwie,
  - ☐ niezadowalający odsetek zatrudnionych w przemyśle i budownictwie (30%),
  - ☐ relatywnie wysoki odsetek pracujących w sferze usług rynkowych (25%).
12. Jako poprawne należałoby ocenić zmiany w strukturze pracujących (w okresie 1994 -1998) polegające na spadku liczby zatrudnionych w rolnictwie. Jako niepokojący należy jednak uznać

fakt zmniejszania się liczby osób pracujących w przemyśle i budownictwie oraz usługach rynkowych.

13. W porównaniu z gminami sąsiednimi i gminami Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych wskaźnik bezrobocia w gminie Przyrów (na koniec 1998 roku, liczony jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do ludności w wieku produkcyjnym) kształtuje się relatywnie niekorzystnie. Podobna sytuacja ma miejsce, gdy wspomnianą wielkość zestawimy ze wskaźnikiem liczonym dla gmin powiatu częstochowskiego. Obserwuje się ponadto, po początkowym spadku liczby bezrobotnych ogółem w latach 1995 – 1998, ponowny wzrost wartości badanej zmiennej w 1999 roku. Dynamika spadku liczby bezrobotnych ogółem w latach 1994 – 1998 jest również niezadowalająca w porównaniu z gminami Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych. Korzystnie natomiast na tle gmin porównawczych kształtuje się udział bezrobotnych z prawem do zasiłku, bezrobotnych kobiet, absolwentów. Niezbyt dobrze prezentuje się natomiast liczba zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, ponadto wskaźnik ten nie wykazuje tendencji spadkowych w badanym okresie czasu. Brak tendencji spadkowych obserwuje się także w udziale bezrobotnych absolwentów w liczbie bezrobotnych ogółem.
14. W aktualnej strukturze użytkowania gruntów gminą Przyrów na tle gmin powiatu częstochowskiego, gmin sąsiednich oraz gmin Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych wyróżnia: mały udział gruntów ornych w użytkach rolnych ogółem oraz duży odsetek gruntów przeznaczonych pod łąki i pastwiska. Gmina charakteryzuje się także relatywnie słabą jakością gleb.
15. Relatywnie jako niezbyt korzystną (na tle badanych gmin) należałoby ocenić strukturę gospodarstw rolnych według powierzchni (dominują gospodarstwa rolne do 1 hektara). Niekorzystnie kształtuje się, w porównaniu z gminami wiejskimi byłego województwa częstochowskiego, także wskaźnik średniej powierzchni indywidualnych gospodarstw rolnych (3,9 dla Przyrowa i 4,3 dla gmin wiejskich). Analizując natomiast udział dochodów gospodarstw indywidualnych z działalności rolniczej w dochodach ogółem gospodarstwa domowego można zauważyć, że występują niewielkie różnice w rozkładzie procentowym dla poszczególnych gmin. W Przyrowie i w większości badanych gmin dominują gospodarstwa, których udział dochodów z działalności rolniczej w dochodach ogółem kształtuje się na poziomie od 10 – 50%.
16. Relatywnie niskie jest, w porównaniu do gmin wiejskich byłego województwa częstochowskiego, pogłowie trzody chlewnej oraz słabo rozwinięta hodowla drobiu. Na wysokim poziomie plasuje się natomiast hodowla bydła. W gminie Przyrów wyposażenie w maszyny rolnicze (ciągniki, kombajny zbożowe oraz ziemniaczane) plasuje się na poziomie średnim w stosunku do wartości wskaźników obliczonych dla wyszczególnionych gmin.

17. Niezadowalająca wydaje się być sieć infrastruktury technicznej:

- ☐ brak sieci gazowej,
- ☐ niski wskaźnik określający gęstość sieci wodociągowej (36 km na 100 km² powierzchni dla Przyrowa i 69 km na 100 km² powierzchni dla gmin powiatu częstochowskiego),
- ☐ słabo rozwinięta sieć telefoniczna (47 abonentów na 1000 ludności dla Przyrowa oraz 125 abonentów na 1000 ludności dla gmin powiatu częstochowskiego).

18. Dochody na 1 mieszkańca w gminie Przyrów są relatywnie wysokie i kształtują się powyżej wartości średniej obliczonej dla gmin powiatu częstochowskiego. Natomiast udział opłat i podatków lokalnych w dochodach ogółem w gminie Przyrów w latach 1994÷1999 wykazuje tendencję spadkową (z 28% w 1994 roku do 26% w 1999 roku). W badanej gminie relatywnie nisko kształtuje się udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem (17,9%) w porównaniu z gminami ościennymi i gminami powiatu częstochowskiego (27,5% gminy powiatu, 35,2% Janów). Ponadto odsetek wydatków inwestycyjnych w gminie Przyrów w latach 1995÷1999 utrzymywał się na tym samym (niewielkie różnice odchylen w wielkościach wskaźników), niskim poziomie.

2.3. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

Ankieta kierowana była do:

- ☐ Ekspertów lokalnych.
- ☐ Gmin sąsiednich.
- ☐ Przedsiębiorstw działających na terenie gminy Przyrów.

Badaniem objęto 5 gmin ościennych, z czego odpowiedzi uzyskano z następujących ośrodków: Janowa, Dąbrowy Zielonej, Koniecpola, Lelowa.

Spośród ankiet adresowanych do ekspertów lokalnych odpowiedzi uzyskano od 33 osób. Natomiast na kwestionariusze ankietowe skierowane do przedsiębiorstw odpowiedziało 16 firm.

2.3.1. ZESTAWIENIE WYNIKÓW ANKIETYZACJI EKSPERTÓW LOKALNYCH W UJĘCIU TABELARYCZNYM

Tablica 24.

Ocena poziomu realizacji zadań własnych Gminy.

Zadania własne gminy	Poziom realizacji										
	bardzo niski	%	niski	%	średni	%	wysoki	%	bardzo wysoki	%	suma
Ład przestrzenny i gospodarka terenami	1	3	10	32	18	58	2	6	0	0	31
Ochrona środowiska	2	6	7	23	16	52	5	16	1	3	31
Drogi gminne, organizacja ruchu drogowego	6	19	15	48	7	23	2	6	1	3	31
Wodociągi i zaopatrzenie w wodę	2	6	2	6	13	41	13	41	2	6	32
Kanalizacja i oczyszczalnie ścieków	3	10	9	29	13	42	5	16	1	3	31
Utrzymanie czystości i urządzenia sanitarne	4	13	13	42	11	35	1	3	2	6	31
Wysypiska i utylizacja odpadów	3	9	6	19	17	53	5	16	1	3	32
Zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą	1	3	2	6	13	41	13	41	3	9	32
Lokalny transport zbiorowy	7	25	4	14	11	39	4	14	2	7	28
Ochrona zdrowia	3	9	7	21	17	52	5	15	1	3	33
Pomoc społeczna	2	6	5	16	16	52	6	19	2	6	31
Komunalne budownictwo mieszkaniowe	11	38	10	34	7	24	0	0	1	3	29
Oświata	1	3	11	34	17	53	2	6	1	3	32
Kultura, w tym biblioteki komunalne	3	9	7	21	16	48	7	21	0	0	33
Kultura fizyczna, rekreacja i sport	7	22	15	47	5	16	4	13	1	3	32
Targowiska i hale targowe	5	15	17	52	11	33	0	0	0	0	33
Zieleń komunalna i zadrzewianie	4	12	17	50	10	29	2	6	1	3	34
Cmentarze komunalne	5	19	2	7	18	67	2	7	0	0	27
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p.poż.	5	16	10	31	13	41	3	9	1	3	32
Utrzymanie urządzeń użyteczności publicznej	3	10	11	35	14	45	2	6	1	3	31

Tablica 25.

Ocena sytuacji społeczno-ekonomicznej Gminy w poszczególnych zakresach.

Zakres	Ocena										
	bardzo niska	%	niska	%	średnia	%	wysoka	%	bardzo wysoka	%	suma
Jakość środowiska przyrodniczego	2	6	4	12	17	52	10	30	0	0	33
Walory przyrodniczo – krajobrazowe regionu	2	6	5	16	15	47	9	28	1	3	32
Poziom wykształcenia ludności	4	12	7	21	22	67	0	0	0	0	33
Dostępność usług edukacyjnych na poziomie ponadpodstawowym	12	39	13	42	6	19	0	0	0	0	31
Możliwość podwyższania kwalifikacji zawodowych (kursy i szkolenia)	16	48	17	52	0	0	0	0	0	0	33
Sytuacja dochodowa ludności	11	33	21	64	1	3	0	0	0	0	33
Sytuacja mieszkaniowa ludności	3	9	6	18	23	70	1	3	0	0	33
Możliwość uzyskania atrakcyjnej pracy	29	88	3	9	1	3	0	0	0	0	33
Gęstość sieci usługowo-handlowej	0	0	7	21	20	61	5	15	1	3	33
Kontakty i więzi społeczne (integracja społeczna)	8	24	13	39	11	33	0	0	1	3	33
Poziom aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców	10	30	13	39	10	30	0	0	0	0	33
Sytuacja ekonomiczno-finansowa rolnictwa	17	52	15	45	1	3	0	0	0	0	33
Sytuacja ekonomiczno-finansowa działalności wytwórczej	6	19	15	47	9	28	1	3	1	3	32
Sytuacja ekonomiczno-finansowa sfery usług	3	9	16	48	13	39	1	3	0	0	33
Rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw	12	39	13	42	6	19	0	0	0	0	31
Rozwój instytucji otoczenia biznesu (banki agen. rozwoju itp.)	18	58	10	32	3	10	0	0	0	0	31
Napływ kapitału spoza Gminy	13	42	13	42	5	16	0	0	0	0	31
Poziom innowacyjności władz Gminy	5	15	2	6	23	70	3	9	0	0	33
Poziom współdziałania Zarządu i Rady Gminy	3	10	1	3	19	63	5	17	2	7	30
Poziom współpracy z gminami sąsiednimi	3	9	9	28	18	56	2	6	0	0	32
Polityka lokalna – wspieranie przedsiębiorczości	7	25	7	25	14	50	0	0	0	0	28
Pozycja (ranga) gminy wśród gmin sąsiednich	3	9	7	21	22	67	1	3	0	0	33
Promocja gminy na forum regionalnym i krajowym	3	10	10	32	16	52	2	6	0	0	31
Dostępność i jakość informacji społecz., kulturalnej, gospodar. na terenie gminy	8	25	10	31	12	38	2	6	0	0	32
Dostępność komunikacyjna gminy	1	3	4	12	25	76	3	9	0	0	33

Tablica 26.

Kierunki rozwoju gospodarczego Gminy preferowane przez ekspertów lokalnych.

Dziedzina gospodarki	Znaczenie										
	bardzo małe	%	małe	%	średnie	%	duże	%	bardzo duże	%	suma
Rolnictwo											
hodowla	1	4	5	18	9	32	9	32	4	14	28
uprawa zbóż	1	3	2	7	14	48	8	28	4	14	29
uprawa roślin przemysłowych	8	30	4	15	4	15	7	26	4	15	27
Sadownictwo	11	46	7	29	3	13	2	8	1	4	24
Ogrodnictwo	7	26	7	26	5	19	5	19	3	11	27
Leśnictwo	1	3	6	21	11	38	9	31	2	7	29
Rybołówstwo	5	17	9	30	8	27	6	20	2	7	30
Turystyka (agroturystyka)	4	15	7	26	4	15	9	33	3	11	27
Budownictwo (firmy budowlane)	4	15	8	31	6	23	6	23	2	8	26
Przemysł (oparty na lokalnej bazie surowcowej)											
rolno-spożywczy	4	15	4	15	5	19	7	26	7	26	27
materiałów budowlanych	3	13	6	25	10	42	3	13	2	8	24
drzewny	2	8	5	19	10	38	6	23	3	12	26
paszowy	6	26	3	13	4	17	4	17	6	26	23
Transport	1	5	9	43	9	43	1	5	1	5	21
Handel											
hurtowy	8	32	2	8	10	40	5	20	0	0	25
detaliczny	0	0	2	8	19	73	5	19	0	0	26
Pozostałe usługi											
gastronomia	4	15	2	8	15	58	3	12	2	8	26
usługi bytowe	4	15	6	22	8	30	9	33	0	0	27

Tablica 27.

Priorytety rozwoju w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej Gminy.

Infrastruktura społeczna i techniczna	Ranga										
	bardzo niska	%	niska	%	średnia	%	wysoka	%	bardzo wysoka	%	suma
Szkolnictwo ponadpodstawowe	3	10	6	21	11	38	5	17	4	14	29
Ochrona zdrowia	0	0	2	6	4	13	19	59	7	22	32
Kultura	1	3	2	6	8	26	16	52	4	13	31
Komunalne budownictwo mieszkaniowe	2	7	7	26	12	44	6	22	0	0	27
Drogownictwo	1	3	3	9	4	13	16	50	8	25	32
Wodociągi	0	0	1	4	5	19	15	56	6	22	27
Kanalizacja i oczyszczalnie ścieków	0	0	0	0	4	13	17	57	9	30	30
Wysypiska odpadów	0	0	1	3	6	20	17	57	6	20	30
Lokalny transport zbiorowy	1	4	3	11	13	46	10	36	1	4	28

Tablica 28.

Najważniejsze problemy jakie Władze Gminy powinny spróbować rozwiązać w przyszłości.

Problemy	Ilość otrzymanych punktów	Struktura procentowa
Bezrobocie wśród młodych ludzi	15	14
Bezrobocie ogólne	22	20
Brak miejsc pracy dla kobiet	5	4
Nieatrakcyjny wygląd gminy	10	9
Słabe tempo rozwoju małych i średnich firm	12	11
Niski poziom wykształcenia ludności	5	4
Nikły napływ kapitału krajowego i zagranicznego	18	16
Niska dostępność usług edukacyjnych na poziomie ponadpodstawowym	3	3
Dezintegracja lokalnej społeczności	3	3
Zaśmiecane i zaniedbane tereny	9	8
Brak urządzeń do aktywnego wypoczynku	7	6
Zbyt duża ilość punktów sprzedaży piwa i wina	1	1
Razem	110	100

Tablica 29.

Najważniejsze wartości, które powinny być podstawą kreowania przyszłości Gminy.

Wartości	Ilość otrzymanych punktów	Struktura procentowa
Trwałość więzi rodzinnej, parafialnej	10	10
Wartość przestrzeni historycznej oraz wartości i walory przyrodnicze	15	14
Kultura rolnicza i wysoka jakość pracy	19	18
Wykształcenie średnie i wyższe	11	10
Przedsiębiorczość, innowacyjność	20	19
Nowe technologie	8	8
Mobilność zawodowa i stałe doskonalenie zawodowe	8	8
Aktywność w życiu publicznym	13	12
Lokalny patriotyzm	1	1
Razem	105	100

Tablica 30.

Charakter powiązań gminy z najbliższym otoczeniem.

Charakter powiązań	Występowanie	%	Brak	%	Suma
powiązania konkurencyjne	4	16	21	84	25
powiązania kooperacyjne	6	23	20	77	26

Tablica 31.

Ocena poziomu lokalnej przedsiębiorczości.

Poziom	Ilość otrzymanych punktów	Struktura procentowa
Niezadowolający	26	81
Zadawalający	4	13
Wystarczający	2	6
Satysfakcjonujący	0	0
Razem	32	100

Tablica 32.

Najważniejsze problemy z jakimi borykają się przedsiębiorcy inwestujący na terenie gminy.

Problemy	Ilość otrzymanych punktów	Struktura procentowa
Brak środków finansowych	23	40
Zbyt dużo formalności	7	12
Brak odpowiedniej infrastruktury technicznej	12	21
Brak infrastruktury okołobiznesowej	10	18
Brak odpowiedniego wsparcia ze strony gminy	5	9
Razem	57	100

Tablica 33.

Poziom zainteresowania kapitału zewnętrznego inwestowaniem na terenie Gminy – obecnie i w przyszłości.

	Poziom zainteresowania										
	bardzo niski	%	niski	%	średni	%	wysoki	%	bardzo wysoki	%	suma
Obecnie	17	55	10	32	3	10	1	3	0	0	31
W przyszłości	4	17	1	4	11	46	7	29	1	4	24

Tablica 34.

Ocena poziomu akceptacji społeczności lokalnej i władz gminy dla inwestycji zewnętrznych.

	Poziom akceptacji										
	bardzo niski	%	niski	%	średni	%	wysoki	%	bardzo wysoki	%	suma
Mieszkańcy gminy	5	17	4	13	10	33	9	30	2	7	30
Lokalni przedsiębiorcy	3	12	7	27	12	46	4	15	0	0	26
Władze gminy	3	12	0	0	7	28	9	36	6	24	25

Tablica 35.

Poziom pozyskiwania środków z funduszy pomocowych polskich i zagranicznych przez gminę – obecnie i w przyszłości.

	Poziom pozyskiwania										
	bardzo niski	%	niski	%	średni	%	wysoki	%	bardzo wysoki	%	suma
Obecnie	4	14	8	29	13	46	3	11	0	0	28
W przyszłości	1	5	3	14	6	27	10	45	2	9	22

Tablica 36.

Poziom finansowania działalności inwestycyjnej gminy ze źródeł zewnętrznych – obecnie i w przyszłości.

	Poziom finansowania										
	bardzo niski	%	niski	%	średni	%	wysoki	%	bardzo wysoki	%	suma
Obecnie	3	11	14	50	8	28	3	11	0	0	28
W przyszłości	1	4	1	4	8	33	12	50	2	8	24

Gmina Przyrów postrzegana jest jako ośrodek:

- ☐ typowo rolniczy,
- ☐ wolno rozwijający się z szansą na rozwój agroturystyki i drobnej przedsiębiorczości,
- ☐ o słabo rozwiniętym sektorze małych przedsiębiorstw,
- ☐ przeciętny, niczym się niewyróżniający,
- ☐ pnący się w górę,
- ☐ o pozytywnym wizerunku,

- ☐ w którym można zauważyć wiele pozytywnych zmian szczególnie w zakresie budownictwa mieszkaniowego, remontów dróg, telefonizacji itp.,
- ☐ o mało atrakcyjnym rynku, niedostatecznej jakości dróg lokalnych, słabo zagospodarowanych terenach rekreacyjno-sportowych,
- ☐ biedny, mało atrakcyjny dla turystów, o słabym rolnictwie wynikającym ze słabego rozwoju otoczenia okołorolniczego,
- ☐ w którym występuje słaby przepływ informacji między Władzami Gminy, a społecznością lokalną,
- ☐ niskiej estetyce,
- ☐ mały i biedny, starający się nadrobić zaległości w wielu dziedzinach warunkujących zaspokajanie potrzeb społeczeństwa,
- ☐ bez perspektyw,
- ☐ niezbyt zorganizowany,
- ☐ niedoinwestowany,
- ☐ w którym brakuje nowych miejsc pracy,
- ☐ o podupadłym rolnictwie.

2.3.2. SYNTETYCZNE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANKIETYZACJI EKSPERTÓW LOKALNYCH

1. Stopień realizacji zadań własnych gminy Przyrów generalnie jest oceniany jako średni oraz niski. Wyższe oceny sformułowano jedynie w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz zaopatrzenia w wodę i wodociągów.
2. Sytuacja społeczno-ekonomiczna gminy Przyrów w większości zakresów oceniana jest jako zła lub najwyżej średnia. Nieco lepiej, zdaniem ekspertów, sytuacja kształtuje się w zakresie jakości środowiska, walorów przyrodniczo-krajobrazowych regionu, poziomu współdziałania organów władz samorządowych oraz gęstości sieci usługowo-handlowej.
3. W badaniu powiązań gminy z najbliższym otoczeniem, eksperci lokalni w zdecydowanej większości wskazali na brak wzajemnych oddziaływań o charakterze konkurencyjnym oraz na bardzo ograniczony zakres powiązań kooperacyjnych.
4. Poziom lokalnej przedsiębiorczości został określony jako niezadowolający, przy czym do najważniejszych problemów, z jakimi borykają się przedsiębiorcy inwestujący na terenie gminy, należą: brak środków finansowych, brak odpowiedniej infrastruktury technicznej, brak infrastruktury okołobiznesowej.
5. Nisko oceniono:

- ☐ poziom zainteresowania kapitału zewnętrznego inwestowaniem na terenie gminy,
  - ☐ poziom finansowania działalności inwestycyjnej gminy ze źródeł zewnętrznych.
  - ☐ Średnio oceniono poziom pozyskiwania środków z funduszy pomocowych przez gminę.
6. Akceptacja społeczności lokalnej dla inwestycji zewnętrznych kształtuje się na poziomie średnim dla mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców oraz na poziomie wysokim dla przedstawicieli władz gminy.
7. Główne kierunki rozwoju gospodarczego eksperci lokalni upatrują w:
- ☐ hodowli,
  - ☐ uprawie roślin przemysłowych,
  - ☐ turystyce,
  - ☐ przemyśle rolno-spożywczym,
  - ☐ przemyśle paszowym.
8. W zakresie rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej najwyższy priorytet przyznano:
- ☐ ochronie zdrowia,
  - ☐ kulturze,
  - ☐ drogownictwu,
  - ☐ wodociągom,
  - ☐ kanalizacji,
  - ☐ gospodarce odpadami.
9. Do najważniejszych problemów, jakie władze gminy powinny spróbować rozwiązać w przyszłości, zaliczono:
- ☐ bezrobocie wśród młodych ludzi,
  - ☐ bezrobocie ogólne,
  - ☐ słabe tempo rozwoju małych i średnich firm,
  - ☐ nikły napływ kapitału krajowego i zagranicznego.
10. Najważniejszymi wartościami, które powinny być podstawą kreowania przyszłości gminy, są:
- ☐ kultura rolnicza i wysoka jakość pracy,
  - ☐ przedsiębiorczość, innowacyjność,
  - ☐ wartość przestrzeni historycznej oraz wartości i walory przyrodnicze,
  - ☐ aktywność w życiu publicznym.
11. Odnośnie przyszłości eksperci lokalni optymistycznie zapatrują się na:
- ☐ możliwości pozyskiwania środków z funduszy pomocowych,
  - ☐ możliwości finansowania działalności inwestycyjnej ze źródeł zewnętrznych.

2.3.3. ZESTAWIENIE WYNIKÓW ANKIETYZACJI GMIN OŚCIENNYCH

Dziedzina gospodarki/zagadnienia	Stan aktualny	Kierunki zmian w przyszłości
1. <i>Znaczenie poszczególnych dziedzin w rozwoju gminy</i>	<i>Znaczenie – poziom</i>	<i>Znaczenie(ranga) – poziom</i>
Rolnictwo		
hodowla	małe w Janowie średnie w Dąbrowie Zielonej duże w Koniecpolu, Lelowie	średnie w Janowie bardzo duże w Koniecpolu bez zmian w Dąbrowie Zielonej, Lelowie
uprawa zbóż	małe w Janowie średnie w Dąbrowie Zielonej duże w Koniecpolu, Lelowie	średnie w Koniecpolu i Janowie bez zmian w Dąbrowie Zielonej, Lelowie
uprawa roślin przemysłowych	małe w Koniecpolu, Janowie, Dąbrowie Zielonej średnie w Lelowie	bardzo małe w Dąbrowie Zielonej średnie w Koniecpolu bez zmian w Janowie, Lelowie
Sadownictwo	małe w Koniecpolu, Janowie średnie w Lelowie	bardzo małe w Dąbrowie Zielonej średnie w Koniecpolu i Janowie bez zmian w Lelowie
Ogrodnictwo	małe w Koniecpolu, Janowie średnie w Lelowie	średnie w Koniecpolu, Janowie, Dąbrowie Zielonej duże w Lelowie
Leśnictwo	średnie w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej duże w Janowie, Lelowie	duże w Koniecpolu bardzo duże w Janowie bez zmian w Dąbrowie Zielonej, Lelowie
Rybołówstwo	bardzo małe w Dąbrowie Zielonej małe w Koniecpolu średnie w Lelowie duże w Janowie	średnie w Koniecpolu bardzo duże w Janowie bez zmian w Dąbrowie Zielonej, Lelowie
Turystyka	bardzo małe w Dąbrowie Zielonej małe w Koniecpolu, Lelowie bardzo duże w Janowie	średnie w Koniecpolu, Lelowie bez zmian w Janowie, Dąbrowie Zielonej
Budownictwo	bardzo małe w Dąbrowie Zielonej, Lelowie małe w Koniecpolu duże w Janowie	średnie w Koniecpolu, Lelowie bez zmian w Dąbrowie Zielonej
Przemysł (oparty na lokalnej bazie surowcowej)		
rolno-spożywczy	bardzo małe w Dąbrowie Zielonej, Lelowie małe w Koniecpolu średnie w Janowie	średnie w Dąbrowie Zielonej, Lelowie bez zmian w Janowie
materiałów budowlanych	bardzo małe w Dąbrowie Zielonej małe w Koniecpolu, Lelowie duże w Janowie	średnie w Janowie, Lelowie bez zmian w Dąbrowie Zielonej
drzewny	bardzo małe w Lelowie małe w Dąbrowie Zielonej średnie w Koniecpolu bardzo duże w Janowie	małe w Lelowie średnie w Janowie, Dąbrowie Zielonej

paszowy	bardzo małe w Dąbrowie Zielonej, Lelowie małe w Koniecpolu i Janowie	małe w Lelowie średnie w Dąbrowie Zielonej bez zmian w Janowie
Transport	bardzo małe w Dąbrowie Zielonej małe w Koniecpolu, Lelowie duże w Janowie	średnie w Koniecpolu, Lelowie bez zmian w Dąbrowie Zielonej
Handel		
hurtowy	małe w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej, Lelowie duże w Janowie	średnie w Lelowie duże w Koniecpolu bez zmian w Janowie, Dąbrowie Zielonej
detaliczny	małe w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej duże w Janowie, Lelowie	średnie w Lelowie duże w Koniecpolu bez zmian w Janowie, Dąbrowie Zielonej
Pozostałe usługi		
Gastronomia	małe w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej, Lelowie średnie w Janowie	średnie w Koniecpolu duże w Janowie, Lelowie bez zmian w Dąbrowie Zielonej
Usługi bytowe	bardzo małe w Dąbrowie Zielonej małe w Koniecpolu średnie w Lelowie	średnie w Koniecpolu duże w Janowie, Lelowie bez zmian w Dąbrowie Zielonej
2. Poziom rozwoju infrastruktury społecznej		
Szkolnictwo ponadpodstawowe	bardzo niski w Dąbrowie Zielonej, Lelowie średni w Koniecpolu i Janowie	wysoki w Koniecpolu bez zmian w Janowie, Dąbrowie Zielonej, Lelowie
Ochrona zdrowia	niski w Dąbrowie Zielonej średni w Koniecpolu, Lelowie	wysoki w Janowie, Dąbrowie Zielonej bez zmian w Koniecpolu, Lelowie
Kultura	średni w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej, Lelowie wysoki w Janowie	wysoki w Dąbrowie Zielonej bez zmian w Koniecpolu, Janowie, Lelowie
Komunalne budownictwo mieszkaniowe	bardzo niski w Janowie, Dąbrowie Zielonej, Lelowie średni w Koniecpolu	bez zmian w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej, Lelowie
3. Poziom rozwoju infrastruktury technicznej		
Drogownictwo	bardzo niski w Lelowie średni w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej bardzo wysoki w Janowie	wysoki w Dąbrowie Zielonej, Lelowie bez zmian w Koniecpolu
Wodociągi	niski w Lelowie średni w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej	wysoki w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej, Lelowie
Kanalizacja i oczyszczalnie ścieków	bardzo niski w , Dąbrowie Zielonej, Lelowie średni w Koniecpolu i Janowie	średnie w Lelowie wysoki w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej
Wysypiska odpadów	bardzo niski w Dąbrowie Zielonej, Lelowie średni w Koniecpolu bardzo wysoki w Janowie	wysoki w Dąbrowie Zielonej bez zmian w Koniecpolu, Lelowie

Lokalny transport zbiorowy	bardzo niski w Dąbrowie Zielonej, Lelowie niski w Janowie średni w Koniecpolu	niski w Lelowie bez zmian w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej
4. <i>Finanse inwestycje</i>		
Poziom zainwestowania kapitału zewnętrznego inwestowaniem na terenie gminy	bardzo niski w Lelowie niski w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej średni w Janowie	średni w Dąbrowie Zielonej, Lelowie wysoki w Koniecpolu bez zmian w Janowie
Poziom pozyskiwania środków z funduszy pomocowych polskich i zagranicznych	niski w Koniecpolu średni w Janowie, Dąbrowie Zielonej, Lelowie	średni w Koniecpolu wysoki w Dąbrowie Zielonej, Lelowie bez zmian w Janowie
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetu Gminy	10-20% Koniecpolu, Janowie, Dąbrowie Zielonej 20÷30% w Lelowie	20-30% w Koniecpolu, Janowie, Dąbrowie Zielonej bez zmian w Lelowie
Poziom działań promocyjnych prowadzonych przez gminę	bardzo niski w Lelowie niski w Dąbrowie Zielonej średni w Koniecpolu wysoki w Janowie	średni w Lelowie wysoki w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej bardzo wysoki w Janowie
5. <i>Polityka lokalna – współpraca Państwa Gminy z władzami gminy Przyrów</i>		
Ochrona środowiska	bardzo niski w Lelowie niski w Koniecpolu średni w Dąbrowie Zielonej	średni w Koniecpolu, Lelowie wysoki w Janowie, Dąbrowie Zielonej
Zaopatrzenie w wodę	bardzo niski w Lelowie niski w Koniecpolu średni w Dąbrowie Zielonej	średni w Koniecpolu, Janowie bez zmian w Dąbrowie Zielonej, Lelowie
Budowa dróg	bardzo niski w Dąbrowie Zielonej, Lelowie niski w Koniecpolu	średni w Koniecpolu, Janowie, Dąbrowie Zielonej, Lelowie
Rozwój komunikacji i łączności	niski w Koniecpolu, Lelowie średni w Dąbrowie Zielonej	średni w Koniecpolu, Lelowie wysoki w Janowie bez zmian w Dąbrowie Zielonej
Promocja regionu	niski w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej, Lelowie średni w Janowie	średni w Koniecpolu wysoki w Dąbrowie Zielonej, Lelowie bardzo wysoki w Janowie
Kultura i rekreacja	bardzo niski w Lelowie niski w Dąbrowie Zielonej średni w Koniecpolu i Janowie	średni w Koniecpolu wysoki w Dąbrowie Zielonej, Lelowie bardzo wysoki w Janowie
Rozwój instytucji otoczenia biznesu	bardzo niski w Lelowie niski w Koniecpolu, Dąbrowie Zielonej	średni w Koniecpolu wysoki w Dąbrowie Zielonej, Lelowie
Turystyka	średni w Janowie	bardzo wysoki w Janowie

2.3.4. SYNTETYCZNE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANKIETYZACJI GMIN OŚCIENNYCH

1. Odnośnie aktualnego stanu rozwoju gospodarczego sformułowano następujące oceny:
  - ☐ średnie i duże znaczenie w badanych gminach ma hodowla oraz uprawa zbóż, z wyjątkiem Janowa, gdzie wymienione dziedziny nie odgrywają znaczącej roli,
  - ☐ uprawa roślin przemysłowych ma znaczenie (średnie) jedynie w Lelowie,
  - ☐ małe znaczenie w rozwoju gospodarczym badanych gmin mają sadownictwo i ogrodnictwo, wyjątkiem jest Lelów ze średnim poziomem rozwoju wspomnianych branż,
  - ☐ leśnictwo odgrywa znaczącą rolę w gospodarce wszystkich badanych gmin, natomiast rybołówstwo tylko w Janowie i Lelowie,
  - ☐ turystykę uznano za dziedzinę o bardzo dużym znaczeniu jedynie dla Janowa, w pozostałych gminach znaczenie to jest małe i bardzo małe,
  - ☐ podobną sytuację jak w turystyce odnotowano również w budownictwie – duże znaczenie jedynie w Janowie,
  - ☐ generalnie gałęziom przemysłu rolno-spożywczego i materiałów budowlanych przypisano małe znaczenie, z wyjątkiem gminy Janów gdzie jest ono odpowiednio średnie i duże,
  - ☐ przemysł drzewny rozwija się dynamicznie w Janowie i Koniecpolu, a transport jedynie w Janowie,
  - ☐ handel hurtowy uzyskał wysoką ocenę jedynie w Janowie, w pozostałych gminach niską, handel detaliczny natomiast jest ważną dziedziną gospodarki jedynie w Janowie i Lelowie.
2. Aktualny poziom rozwoju infrastruktury społecznej:
  - ☐ generalnie średnio oceniono stan rozwoju kultury (gmina Janów - ocena wysoka) i ochrony zdrowia (z wyjątkiem Dąbrowy Zielonej – ocena niska),
  - ☐ bardzo nisko kształtuje się poziom rozwoju komunalnego budownictwa mieszkaniowego we wszystkich badanych gminach, z wyjątkiem Koniecpola (poziom średni),
  - ☐ znaczący niedorozwój odnotowano w dziedzinie szkolnictwa ponadpodstawowego, w takich gminach jak: Dąbrowa Zielona i Lelów, natomiast średni poziom rozwoju we wspomnianej dziedzinie osiągnął Koniecpol i Janów.
3. Stan infrastruktury technicznej:
  - ☐ średnią ocenę w Koniecpolu i Dąbrowie Zielonej uzyskało drogownictwo, dwie skrajne oceny w badanej dziedzinie bardzo niską i bardzo wysoką uzyskały natomiast odpowiednio gminy Lelów i Janów,
  - ☐ generalnie dobrą ocenę uzyskał stan sieci wodociągowej,

- ☐ generalnie nisko oceniono stan rozwoju sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, z wyjątkiem gmin: Koniecpol i Janów (ocena średnia),
  - ☐ względnie dobrą ocenę uzyskała gospodarka odpadami w gminach: Koniecpol, Janów.
4. Aktualny stan rozwoju w dziedzinie finansów i inwestycji:
- ☐ nisko oceniono w prawie wszystkich badanych ośrodkach (z wyjątkiem Janowa – ocena średnia) poziom zainteresowania kapitału zewnętrznego inwestowaniem na terenie gminy
  - ☐ średnio oceniono poziom pozyskiwania środków z funduszy pomocowych,
  - ☐ w badanych gminach generalnie udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem mieścił się w przedziale 10-20%, wyjątkiem jest gmina Lelów gdzie udział ten wynosi 20÷30%.
5. Stan współpracy gminy Przyrów z gminami sąsiednimi oceniono generalnie jako bardzo niski i niski we wszystkich badanych dziedzinach. Wyjątek stanowi współpraca gminy Przyrów z gminą Dąbrowa Zielona, w zakresie ochrony środowiska, zaopatrzenia w wodę i rozwoju komunikacji i łączności (ocena średnia) i współdziałanie z gminą Janów, w zakresie promocji regionu, kultury i rekreacji, turystyki (ocena średnia).
6. Pożądane kierunki zmian w przyszłości to przede wszystkim:
- ☐ wspieranie rozwoju takich dziedzin rolnictwa jak: hodowla, ogrodnictwo, leśnictwo,
  - ☐ tworzenie warunków do rozwoju agroturystyki,
  - ☐ wspieranie rozwoju przedsiębiorstw budowlanych, handlowo-usługowych,
  - ☐ lepsze wykorzystanie lokalnej bazy surowcowej,
  - ☐ podejmowanie inicjatyw na rzecz podniesienia poziomu infrastruktury społecznej, szczególnie w zakresie ochrony zdrowia,
  - ☐ poprawa stanu infrastruktury technicznej,
  - ☐ intensyfikacja działań na rzecz pozyskania środków z funduszy pomocowych oraz promocji gminy,
  - ☐ zwiększanie udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetu gminy,
  - ☐ rozwój i zacieśnianie współpracy z gminą Przyrów we wszystkich badanych dziedzinach, a w szczególności w zakresie: turystyki, kultury, biznesu i ochrony środowiska.

2.3.5. ZESTAWIENIE WYNIKÓW ANKIETYZACJI PRZEDSIĘBIORSTW

OGÓLNE DANE O PRZEDSIĘBIORSTWIE

1. Aktualny profil działalności

handel	3
usługi geodezyjne	1
produkcja zniczy	1
piekarnictwo	2
produkcja choinek i wieńców sztucznych	1
produkcja nagrobków lastrykowych, parapetów, posadzek z lastryka	1
usługi bankowe	1
usługi transportowe	2
usługi szklarskie	1
produkcja drewna budowlanego	1
hodowla ryb	1
produkcja naturalnej wody źródlanej	1
Razem	16

2. Zatrudnienie (stan zatrudnienia na koniec roku)

	1995	1996	1997	1998	1999
Ogółem	37	165	212	266	278
w tym kobiety	4	4	36	39	42

3. Wynik finansowy

	1995	1996	1997	1998	1999
Strata (–)	1	1	1	1	2
Zysk (+)	7	7	8	9	10

4. Przychody

	1995	1996	1997	1998	1999
do 0,5 mln PLN	8	8	7	7	7
0,5-1 mln PLN			2	2	3
1-5 mln PLN					
5-10 mln PLN					
10-15 mln PLN					
pow. 15 mln PLN	1	1	1	1	1

5. Geograficzne kierunki sprzedaży

Lp.	Rynek	w % ogólnej wartości sprzedaży			
		do 10	11÷19	20÷99	100
1	Lokalny (w obrębie gminy)	1	-	6	2
2	Sąsiednie gminy (jakie?) Częstochowa, Dąbrowa Zielona, Janów, Kłomnice, Koniecpol, Konopiska, Lelów, Mstów, Rędziny, Se- cemin.	3	1	5	-
3	Inne gminy województwa śląskiego (jakie?) Częstochowa, Myszków, Olsztyn, Poczesna, Szcze- kociny, Tychy, Żarki.	1	-	4	-
4	Inne województwa (jakie?) łódzkie, świętokrzyskie, wielkopolskie woda mineralna – wszystkie województwa	4	-	1	1
5	Eksport bezpośredni (jakie kraje?)	-	-	-	-

6. Geograficzne kierunki zaopatrzenia w surowce i materiały

Lp.	Rynek	w % ogólnej wartości sprzedaży			
		do 10	11÷19	20÷99	100
1	Lokalny (w obrębie gminy)	2	-	2	-
2	Sąsiednie gminy (jakie?) Dąbrowa Zielona, Janów, Kłomnice, Koniecpol, Le- lów, Olsztyn.	3	-	1	1
3	Inne gminy województwa śląskiego (jakie?) Częstochowa, Czechowice-Dziedzice, Dąbrowa Gór- nicza, Lgota Górna, Myszków, Poczesna, Sosnowiec, Zawiercie	1	-	2	1
4	Inne województwa (jakie?) dolnośląskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, opolskie, świętokrzyskie, wielkopolskie	-	-	3	-
5	Import (jakie kraje?)	-	-	1	-

PERSPEKTYWY ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTWA

1. Czy przewidują Państwo poszerzenie lub zmianę profilu dotychczasowej działalności ?

Tak	8
Nie	5

1a. Jeśli tak, to jakie kierunki działalności (asortymenty dóbr i usług) będą w przyszłości preferowane?

*Produkcja materiałów budowlanych, suszenie drewna, przetwórstwo i gastronomia, agrotury-
styka, napoje bezalkoholowe*

2. Przewidywany poziom zatrudnienia

	do 2000	2001-2002	po roku 2002
Ogółem	301	59 (+ 250)	67 (+ 250)

3. Czy przewidują Państwo w najbliższych latach:

pogorszenie kondycji finansowej przedsiębiorstwa	1
wzmocnienie (poprawę) kondycji finansowej przedsiębiorstwa	4
kondycja finansowa nie ulegnie zmianie	6

4. Czy przewidują Państwo zmiany rynków zbytu?

Tak	4
Nie	9

4a. Jeśli tak, to proszę określić nowe rynki zbytu (kierunki sprzedaży)
handel obwoźny

5. Czy zdaniem Państwa istnieje możliwość zaopatrzenia w materiały i surowce na terenie gminy Przyrów?

Tak	2
Nie	10

6. Jeżeli TAK to jakie asortymenty i dlaczego ?
*zapotrzebowanie na usługi geodezyjne, pieczywo*7. Jeżeli NIE to dlaczego ?
brak producentów półproduktów, brak młynów stanowiących źródło zaopatrzenia

8. Jakie czynniki zewnętrzne (bariery) Państwa zdaniem utrudniają funkcjonowanie i rozwój przedsiębiorstwa, a jakie będą utrudniały w przyszłości ?

a) obecnie

trudno dostępne tanie kredyty dla rozwoju małych firm, duże obciążenie podatkowe i rozrastająca się biurokracja, duża konkurencja na rynku, zmniejszające się dochody mieszkańców gminy, odcinanie producentów od rynków zbytu – supermarkety, szara strefa, rosnące koszty materiałów przy utrzymujących się na tym samym poziomie cenach zbytu, brak fachowego doradztwa, niespójne przepisy prawne.

b) w przyszłości

Utrzymujące się duże obciążenie składką ZUS, brak tanich źródeł finansowania działalności gospodarczej, dalsze ubożenie społeczeństwa, wyludnianie się obszarów wiejskich, brak wykwalifikowanej siły roboczej w zakresie rzemiosła, niskie tempo rozwoju gminy.

9. Jakie czynniki zewnętrzne pozytywnie wpływają na funkcjonowanie i rozwój przedsiębiorstwa obecnie, a jakie będą wpływać pozytywnie w przyszłości ?

a) obecnie

realny wzrost gospodarczy – wzrost dochodów w sferze usług, dobra pozycja przedsiębiorstwa na rynku, rosnący popyt na produkty naturalne.

b) w przyszłości

realny wzrost gospodarczy, rosnące dochody mieszkańców, rozwój turystyki na terenie gminy, powstawanie nowych miejsc pracy na terenie gminy.

2.3.6. SYNTETYCZNE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANKIETYZACJI PRZEDSIĘBIORSTW

1. W przedsiębiorstwach objętych ankietyzacją w badanym okresie czasu (1995÷1999) liczba zatrudnionych charakteryzowała się tendencją wzrostową. Przedsiębiorcy kreśląc perspektywę rozwoju swoich firm wskazywali również na dalszy wzrost zatrudnienia w sektorze produkcyjno-usługowym.
2. Badając sytuację finansową firm na przestrzeni ostatnich 5 lat należy stwierdzić, że zdecydowana większość przedsiębiorstw odnotowała zysk, a część z nich zwiększyła swoje przychody. Przy prognozowaniu przyszłych dochodów u ankietowanych zdecydowanie przeważały nastroje optymistyczne. Najczęściej twierdzono, że kondycja finansowa nie ulegnie zmianie bądź zostanie wzmocniona. Większość przedsiębiorców przewiduje także poszerzenie lub zmianę profilu dotychczasowej działalności.
3. Większość badanych firm 20-99% wartości swojej sprzedaży kierują na rynek lokalny (w obrębie gminy) i do gmin sąsiednich. Do 10% produkcji jest sprzedawana do innych województw. Przedsiębiorcy nie przewidują zmian dotychczasowych rynków zbytu.
4. Analizując geograficzne kierunki zaopatrzenia w surowce i materiały należy zauważyć, że większość z nich jest sprowadzana z terenu województwa śląskiego i innych województw. Ponadto respondenci nie widzą możliwości zaopatrzenia się w potrzebne środki produkcji na terenie gminy Przyrów, uzasadniając to brakiem producentów półproduktów.
5. Ankietowani opisując czynniki zewnętrzne aktualnie utrudniające funkcjonowanie i rozwój przedsiębiorstwa najczęściej wskazywali na brak tanich kredytów i duże obciążenie podatkowe. Respondenci nie przewidywali w przyszłości poprawy w tym zakresie.
6. Do czynników zewnętrznych pozytywnie wpływających na rozwój firmy przedsiębiorcy zaliczyli przede wszystkim realny wzrost gospodarczy, który będzie się utrzymywał ich zdaniem w najbliższych latach. Pozytywnym czynnikiem stymulującym rozwój firmy jest także zdaniem badanych rozwój turystyki na terenie gminy.

CZĘŚĆ 3

ANALIZA STRATEGICZNA SWOT GMINY PRZYRÓW

3.1. OBSZARY ANALIZY SWOT

SPOŁECZEŃSTWO, INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

ROLNICTWO

GOSPODARKA POZAROLNICZA (W TYM TURYSTYKA)

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE

ZARZĄDZANIE GMINĄ

3.1.1. SPOŁECZEŃSTWO, INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

M O C N E S T R O N Y

1. Dwuzawodowość ludności gminy.
2. Korzystne warunki dla zabudowy mieszkaniowej.
3. Stosunkowo dobre warunki mieszkaniowe.
4. Stosunkowo dobry dostęp do instytucji kulturalnych.

Kościół w Przyrowie

S Ł A B E S T R O N Y

1. Spadek ogólnej liczby ludności.
2. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa.
3. Spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności.
4. Niekorzystna struktura ludności według płci (na niekorzyść mężczyzn) w przedziale wiekowym 20÷45 lat.
5. Rozproszona sieć osadnicza.
6. Występowanie zjawiska ukrytego bezrobocia.
7. Wysoki wskaźnik bezrobocia.
8. Niekorzystna struktura bezrobocia (duży udział bezrobotnych ludzi młodych).
9. Bardzo niska ocena możliwości uzyskania atrakcyjnej pracy (eksperti lokalni).
10. Przewaga starej zabudowy mieszkaniowej.
11. Stagnacja w budownictwie mieszkaniowym.
12. Niska ocena w zakresie komunalnego budownictwa mieszkaniowego (eksperti lokalni).
13. Niewystarczający standard usług podstawowych z zakresu opieki socjalnej.
14. Stosunkowo niska ocena poziomu rozwoju oświaty (eksperti lokalni).
15. Bardzo niska ocena dostępności usług edukacyjnych na poziomie ponadpodstawowym oraz możliwości podwyższania kwalifikacji zawodowych (eksperti lokalni).
16. Niska ocena możliwości rozwoju kultury fizycznej, sportu, rekreacji (eksperti lokalni).
17. Niska ocena poziomu bezpieczeństwa publicznego (eksperti lokalni).
18. Niska ocena sytuacji dochodowej ludności (eksperti lokalni).
19. Niska ocena poziomu integracji społecznej i aktywności społeczno-kulturalnej ludności (eksperti lokalni).

3.1.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

M O C N E   S T R O N Y

1. Przebieg przez teren gminy dróg wojewódzkich: Żarki–św. Anna i Częstochowa–Koniecpol.
2. Przebieg przez teren gminy linii kolejowej Opole – Kielce.
3. Posiadanie energetycznych linii przesyłowych wysokiego napięcia oraz punktu zasilania w Julianie posiadającego rezerwy mocy.
4. Posiadanie oczyszczalni ścieków w Przyrowie o dużej przepustowości.
5. Dobrze rozwinięta sieć dróg lokalnych.
6. Stosunkowo dobry poziom obsługi komunikacją autobusową.
7. Posiadanie wysypiska śmieci.
8. Posiadanie odwiertów do pokładów wodonosnych.
9. Rozwinięta sieć wodociągowa.
10. Wysoka ocena zaopatrzenia w wodę (eksperti lokalni).
11. Dobra ocena zaopatrzenia w energię elektryczną (eksperti lokalni).
12. Wysoki poziom telefonizacji.

S Ł A B E   S T R O N Y

1. Niski stopień skanalizowania gminy.
2. Stosunkowo niska ocena poziomu skanalizowania gminy (eksperti lokalni).
3. Niski stopień wywozu odpadów komunalnych na wysypisko śmieci.
4. Brak chodników, nieprzystosowanie poboczy do ruchu pieszych.
5. Niskie parametry linii niskiego i średniego napięcia.
6. Brak sieci gazowej na terenie gminy.
7. Brak bezpośredniego połączenia drogowego z gminą Lelów.
8. Brak obwodnicy miejscowości Przyrów.
9. Zła jakość dróg.
10. Niska ocena jakości dróg (eksperti lokalni).
11. Stosunkowo niska ocena zorganizowania transportu zbiorowego (eksperti lokalni).

3.1.3. ROLNICTWO

M O C N E   S T R O N Y

1. Duży udział użytków zielonych w ogólnej powierzchni użytków rolnych (80% łąk jest zmeliorowanych).
2. Dobre wyposażenie rolnictwa w techniczne środki produkcji.
3. Tradycja upraw ziemniaków.
4. Wysoki wskaźnik produkcji towarowej.

Stawy Stawki

S Ł A B E   S T R O N Y

1. Dominacja rolnictwa w strukturze pracujących (dominująca rola sektora rolniczego na rynku pracy).
2. Niezbyt dobra jakość przestrzeni rolniczej (trudne warunki wodne, relatywnie słaba jakość gleb).
3. Zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi oraz ich degradacja chemiczna (39% gleby kwaśne i bardzo kwaśne).
4. Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych.
5. Niekorzystna struktura społeczno-demograficzna ludności rolniczej (m.in. niski poziom wykształcenia ludności, społeczeństwo starzejące się).
6. Stosunkowo niski poziom zmeliorowania gruntów rolnych.
7. Przewaga małych gospodarstw wielokierunkowych, niewyspecjalizowanych.
8. Niska ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej rolnictwa (eksperti lokalni).

3.1.4. GOSPODARKA POZAROLNICZA (W TYM TURYSTYKA)

M O C N E S T R O N Y

1. Występowanie stawów rybnych.
2. Występowanie przemysłu drzewnego.
3. Występowanie złóż piasków formierskich i kruszywa.
4. Relatywnie dobra dynamika wskaźnika przedsiębiorczości.
5. Stosunkowo dobra sytuacja finansowa ankietowanych przedsiębiorstw.
6. Stabilne perspektywy rozwoju firm w ocenie ankietowanych przedsiębiorców.
7. Przewidywanie zmian w profilu działalności w ankietowanych przedsiębiorstwach.
8. Możliwości rozwijania wędkarstwa.
9. Istnienie ośrodka rekreacji konnej w Juliance.
10. Wykorzystywanie zbiornika „Julianka” dla celów rekreacyjnych.

Gospodarstwo Rybackie Knieja

S Ł A B E S T R O N Y

1. Niski wskaźnik przedsiębiorczości (dominacja handlu w sektorze usług).
2. Mały udział przedsiębiorstw branży przetwórstwa rolno-spożywczego.
3. Niska ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej gospodarki (eksperti lokalni).
4. Niska ocena rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw (eksperti lokalni).
5. Brak przewidywań co do zmian rynków zbytu w analizowanych przedsiębiorstwach.
6. Brak powiązania badanych przedsiębiorstw z lokalną bazą surowcową.
7. Brak ścieżek rowerowych.
8. Brak zorganizowanych terenów rekreacyjnych oraz zbiorników wodnych o funkcji rekreacyjnej.
9. Brak miejsc parkingowych dla turystów.
10. Brak obiektów turystycznych.

3.1.5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE

M O C N E   S T R O N Y

1. Położenie gminy na obszarze występowania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych o dobrej jakości wód.
2. Występowanie pomników przyrody, lasów ochronnych, obszarów chronionych: rezerwat przyrody „Wielki las”, Park Krajobrazowy „Stawki”.
3. Występowanie retencyjnego zbiornika wodnego „Julianka”.
4. Bogactwo flory i fauny.
5. Duże walory przyrodnicze doliny rzeki Wiercicy.
6. Wysoka ocena jakości środowiska przyrodniczego i walorów przyrodniczo-krajobrazowych (eksperti lokalni).
7. Dogodne warunki do rozwoju małej retencji wodnej.
8. Tradycje miejskie Przyrowa.
9. Występowanie wielu obiektów zabytkowych i o znaczeniu historycznym.

Park Krajobrazowy Stawki

S Ł A B E   S T R O N Y

1. Postępujące obniżanie się zwierciadła wód gruntowych.
2. Występowanie niezrekultywowanych wyrobisk po eksploatacji złóż surowców mineralnych (piaski, wapienie).
3. Pogarszający się stan sanitarny lasów.
4. Występowanie terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.
5. Niska ocena realizacji zadania w zakresie kształtowania zieleni komunalnej (eksperti lokalni).
6. Zanieczyszczenie wód rzeki Wiercicy.

3.1.6. ZARZĄDZANIE GMINĄ

M O C N E   S T R O N Y

1. Relatywnie wysoki poziom dochodów na 1 mieszkańca.
2. Przynależność do Związku Gmin Jurajskich.
3. Powołanie Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Gminy Przyrów.
4. Posiadanie kompleksowej koncepcji wodociągu oraz odprowadzania ścieków dla całej gminy.

S Ł A B E   S T R O N Y

1. Mały zasób gruntów komunalnych (2% powierzchni gminy) oraz jego duże rozdrobnienie.
2. Relatywnie niski poziom udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem.
3. Niska ocena poziomu finansowania działalności inwestycyjnej gminy ze źródeł zewnętrznych (eksperti lokalni).
4. Niska ocena poziomu utrzymania czystości w gminie (eksperti lokalni).
5. Stosunkowo niska ocena w zakresie utrzymania urządzeń użyteczności publicznej (eksperti lokalni).
6. Niska ocena otoczenia biznesu (eksperti lokalni).
7. Niska ocena napływu kapitału zewnętrznego (eksperti lokalni).
8. Stosunkowo niska ocena promocji gminy (eksperti lokalni).
9. Niska ocena dostępności informacji (eksperti lokalni).

Klasztor w Aleksandrówce

3.1.7. SZANSE

1. Bliskość ośrodków miejskich: Koniecpola, Myszkowa, Częstochowy, Aglomeracji Górnośląskiej (oferowanie usług ponadlokalnych).
2. Bliskość drogi krajowej nr 76 Częstochowa – Kielce.
3. Położenie w obrębie Jurajskich Parków Krajobrazowych.
4. Położenie w systemie międzynarodowych obszarów chronionych.
5. Reżimy ochronne dla Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.
6. Projektowany gazociąg wysokoprężny Częstochowa – Koniecpol – Szczekociny
7. Niski poziom konkurencyjności gmin ościennych w zakresie uprawy roślin przemysłowych.
8. Niskie znaczenie przemysłu rolno-spożywczego w gospodarce gmin ościennych.
9. Stosunkowo duże znaczenie szkolnictwa ponadpodstawowego w Koniecpolu.
10. Deklarowana chęć współpracy w dziedzinie promocji i rozwoju turystyki ze strony gminy Janów.
11. Wspólna promocja gmin należących do Jurajskiego Parku Krajobrazowego.
12. Opracowywanie strategii rozwoju powiatu częstochowskiego i strategii rozwoju województwa śląskiego.

3.1.8. ZAGROŻENIA

1. Zanieczyszczenia powietrza pochodzące z dużych ośrodków przemysłowych.
2. Niski poziom zainteresowania kapitału zewnętrznego inwestowaniem na terenie gminy (ocena ekspertów lokalnych).
3. Wysokie znaczenie hodowli w rolnictwie w Koniecpolu i Lelowie.
4. Wysokie znaczenie leśnictwa i rybołówstwa w gminie Janów.
5. Wysoka pozycja turystyki w gospodarce gminy Janów.
6. Wysoka pozycja przemysłu drzewnego w Janowie.
7. Konkurencja ze strony gmin ościennych o środki Unii Europejskiej w zakresie modernizacji infrastruktury technicznej.
8. Słaba dynamika restrukturyzacji rolnictwa.

3.2. AKTUALNY WIZERUNEK GMINY

Gmina Przyrów postrzegana jest jako ośrodek:

- ☐ typowo rolniczy,
- ☐ wolno rozwijający się z szansą na rozwój agroturystyki i drobnej przedsiębiorczości,
- ☐ o słabo rozwiniętym sektorze małych przedsiębiorstw,
- ☐ przeciętny, niczym się niewyróżniający,
- ☐ w którym można zauważyć wiele pozytywnych zmian szczególnie w zakresie budownictwa mieszkaniowego, remontów dróg, telefonizacji itp.,
- ☐ o mało atrakcyjnym rynku, niedostatecznej jakości dróg lokalnych, słabo zagospodarowanych terenach rekreacyjno-sportowych,
- ☐ biedny, mało atrakcyjny dla turystów, o słabym rolnictwie wynikającym ze słabego rozwoju otoczenia okołorolniczego,
- ☐ w którym występuje słaby przepływ informacji między Władzami Gminy, a społecznością lokalną,
- ☐ niskiej estetyce,
- ☐ mały i biedny, starający się nadrobić zaległości w wielu dziedzinach warunkujących zaspokajanie potrzeb społeczeństwa,
- ☐ niedoinwestowany,
- ☐ w którym brakuje nowych miejsc pracy.

Rzeka Wiercica

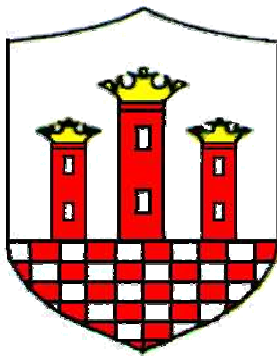
3.3. PROBLEMY DO ROZWIĄZANIA

1. Niezadowalający stan infrastruktury technicznej.
2. Niezadowalająca sytuacja społeczna gminy (m.in. bezrobocie, niski poziom bezpieczeństwa, dezintegracja społeczna).
3. Niewystarczający poziom aktywności gospodarczej (niski wskaźnik przedsiębiorczości, niski napływ kapitału zewnętrznego, brak infrastruktury okołobiznesowej).
4. Niedorozwój funkcji turystycznej.
5. Restrukturyzacja rolnictwa.

CZĘŚĆ 4

STRATEGIA ROZWOJU GMINY PRZYRÓW

MISJA

**GMINA PRZYRÓW PRZEWYCIĘŻY PODSTAWOWE
BARIERY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO
ZAPEWNIAJĄC WYŻSZY POZIOM ŻYCIA MIESZKAŃCOM,
TWORZĄC DOGODNY KLIMAT DLA ROZWOJU
ROLNICTWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI POZAROLNICZEJ
W TYM Z UDZIAŁEM INWESTORÓW ZEWNĘTRZNYCH.
JEDNOCZEŚNIE GMINA PRZYRÓW ZAPEWNI NALEŻYTĄ
OCHRONĘ WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH
I KULTUROWYCH ZGODNIE
Z ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

Cele strategiczne

- ⇒ *Poprawa stopnia zaspokojenia potrzeb zbiorowych społeczności lokalnej*
- ⇒ *Osiągnięcie wysokiego stopnia dostępności i jakości infrastruktury technicznej*
- ⇒ *Wzrost aktywności gospodarczej w gminie, zwłaszcza w sferze pozarolniczej*
- ⇒ *Utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i ochrona wartości kulturowych i krajobrazowych*

4.1. STRATEGIA DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY STOPNIA ZASPOKOJENIA POTRZEB ZBIOROWYCH SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Kierunek 1: Zapewnienie możliwości uzyskiwania wyższego poziomu wykształcenia oraz podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych.

Działania strategiczne:

1. *Poprawa jakości i rozszerzenie oferty dydaktyczno-wychowawczej szkół.*
2. *Wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne.*
3. *Tworzenie systemów motywujących nauczycieli do podejmowania działań innowacyjnych oraz efektywnej pracy dydaktyczno-wychowawczej.*
4. *Pomoc nauczycielom zdobywającym dodatkowe oraz podnoszącym posiadane kwalifikacje zawodowe.*
5. *Utworzenie gminnego funduszu stypendialnego.*
6. *Modernizacja i remonty obiektów oświatowych oraz realizacja nowych zadań inwestycyjnych (budowa sal gimnastycznych i stołówek szkolnych).*
7. *Zapewnienie dostępności komunikacyjnej do szkół średnich zlokalizowanych w ośrodkach ościennych oraz szkół wyższych.*
8. *Wspieranie organizacji kursów zapewniających reorientację zawodową mieszkańców i umożliwiających podnoszenie posiadanych kwalifikacji.*
9. *Zorganizowanie konkursu „Najlepszy uczeń gminy”.*
10. *Komputeryzacja szkół.*

Kierunek 2: Integracja społeczności lokalnej.

Działania strategiczne:

1. *Prowadzenie polityki informacyjnej:*
  - *wydawanie lokalnej gazety,*
  - *nawiązanie współpracy ze środkami masowego przekazu.*
2. *Organizowanie i wspieranie różnych form aktywności kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, w tym:*
  - *odrestaurowanie terenu rekreacyjno-sportowego „Brzózki”,*
  - *poszerzenie działalności klubu sportowego „Piast” Przyrów,*
  - *dalsze zintensyfikowanie działań Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu, (np. utworzenie kawiarenki internetowej, utworzenie kina letniego),*

- *zagospodarowanie akwenów wodnych dla celów rekreacyjno-sportowych,*
  - *utworzenie i komputeryzacja świetlic wiejskich,*
  - *budowa krytej pływalni,*
  - *integracja środowisk Kół Gospodyń Wiejskich oraz organizacji młodzieży wiejskiej,*
  - *utworzenie Centrum Rozwoju Kultury Fizycznej i Odnowy Biologicznej.*
3. *Propagowanie wśród mieszkańców działalności „Stowarzyszenia na rzecz rozwoju gminy Przyrów”.*
  4. *Inicjowanie i organizowanie akcji społecznych na rzecz społeczności lokalnej.*
  5. *Organizowanie spotkań liderów lokalnych.*

Kierunek 3: Zapewnienie odpowiedniego (dobrego) poziomu opieki zdrowotnej i społecznej.

Działania strategiczne:

1. *Utworzenie ośrodka rehabilitacyjnego.*
2. *Rozszerzenie oferty usług medycznych Gminnego Ośrodka Zdrowia poprzez tworzenie gabinetów specjalistycznych.*
3. *Utworzenie oddziału Hospicjum.*
4. *Wspieranie akcji promocji zdrowia.*
5. *Poprawa stanu technicznego zaplecza medycznego.*
6. *Utworzenie transportu sanitarnego.*
7. *Utworzenie gabinetów lekarskich w szkołach.*
8. *Utworzenie środowiskowego domu samopomocy.*
9. *Utworzenie Centrum Usług Socjalnych.*
10. *Utworzenie Klubu Seniora.*

Kierunek 4: Rozwój kontaktów na płaszczyźnie społecznej z szeroko pojętym otoczeniem gminy.

Działania strategiczne:

1. *Nawiązanie współpracy z gminami partnerskimi w kraju i zagranicą.*
2. *Organizowanie spotkań ze znanymi ludźmi kultury.*
3. *Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na płaszczyźnie społecznej.*
4. *Poprawa komunikacji z ośrodkami miejskimi.*

Kierunek 5: Stwarzanie możliwości rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Działania strategiczne:

1. Powiększenie zasobu terenów pod zabudowę mieszkaniową.
2. Rozwój budownictwa socjalnego.
3. Powołanie Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Kierunek 6: Zapewnienie odpowiedniego poziomu porządku publicznego.

Działania strategiczne:

1. Organizowanie spotkań z młodzieżą i konkursów dotyczących problematyki patologii społecznych.
2. Organizowanie szkoleń i konkursów dotyczących prawidłowego zachowania się w razie wypadku lub pożaru.
3. Utworzenie Komisariatu Policji
4. Wspieranie działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa pracy w rolnictwie.
5. Objęcie systematycznym nadzorem policyjnym obszarów szczególnie zagrożonych przestępczością.
6. Podniesienie bezpieczeństwa pożarowego.
7. Rozmieszczenie w miejscach najczęściej uczęszczanych przez mieszkańców telefonów alarmowych (pogotowie ratunkowe, straż pożarna, policja).
8. Widoczne oznakowanie i zabezpieczenie obiektów publicznych oraz miejsc niebezpiecznych.
9. Współdziałanie ze społecznością lokalną, gminami ościennymi w dziedzinie bezpieczeństwa publicznego.
10. Podnoszenie estetyki gminy:
  - organizacja konkursu „Czysta posesja”,
  - rewitalizacja centrum gminy.

Wapiennik w Sygontce

4.2. STRATEGIA DZIAŁANIA W ZAKRESIE OSIĄGNIĘCIA WYSOKIEGO STOPNIA DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Kierunek 1 :Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.

Działania strategiczne:

- 1. Dokończenie zwodociągowania całej gminy.*
- 2. Kontynuowanie budowy kanalizacji sanitarnej.*
- 3. Wydzielenie kanalizacji burzowej od sanitarnej na terenie Przyrowa.*
- 4. Wyeliminowanie zrzutów ścieków poza oczyszczalnię.*
- 5. Eliminacja nieszczelnych przydomowych szamb.*

Kierunek 2: Usprawnienie gospodarki odpadami komunalnymi.

Działania strategiczne:

- 1. Zorganizowanie i propagowanie wśród mieszkańców selektywnej zbiórki odpadów.*
- 2. Tworzenie zbiorczych punktów selektywnego gromadzenia odpadów.*
- 3. Eliminacja i zapobieganie powstawaniu dzikich wysypisk.*

Kierunek 3: Poprawa jakości infrastruktury drogowej.

Działania strategiczne:

- 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja gminnych dróg i mostów.*
- 2. Budowa parkingów.*
- 3. Budowa chodników na terenie gminy.*

Kierunek 4: Stymulowanie wykorzystania alternatywnych źródeł energii.

Działania strategiczne:

- 1. Budowa sieci gazowniczej.*
- 2. Modernizacja sieci elektro-energetycznej.*
- 3. Wspieranie inicjatyw zmierzających do stosowania paliw ekologicznych.*

4.3. STRATEGIA DZIAŁANIA W ZAKRESIE WZROSTU AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ W GMINIE, ZWŁASZCZA W SFERZE POZAROLNICZEJ

Kierunek 1 :Stymulowanie restrukturyzacji rolnictwa.

Działania strategiczne:

- 1. Wspieranie inicjatyw zmierzających do intensyfikacji tradycyjnych kierunków produkcji rolnej.*
- 2. Wspieranie restrukturyzacji upraw i kierunków chowu zwierząt.*
- 3. Wspieranie procesu przemian struktury obszarowej gospodarstw rolnych.*
- 4. Wsparcie doradztwa realizowanego przez instytucje doradztwa rolniczego.*
- 5. Wspieranie dodrzewień i dolesień.*
- 6. Dolesienia na glebach najsłabszych.*
- 7. Wspieranie melioracji gruntów rolnych.*
- 8. Nawiązanie współpracy z producentami rolnymi i gminami sąsiednimi w dziedzinie przetwórstwa rolno-spożywczego i promocji artykułów rolnych.*
- 9. Wspieranie produkcji zdrowej żywności.*

Kierunek 2: Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

Działania strategiczne:

- 1. Stosowanie zachęt o charakterze ekonomicznym dla przedsiębiorców.*
- 2. Przygotowanie przez gminę terenów pod ewentualne zainwestowanie.*
- 3. Powołanie stanowiska ds. rozwoju i promocji gminy,*
  - tworzenie i aktualizacja bazy ofert inwestycyjnych,*
  - prowadzenie działań o charakterze promocyjnym,*
  - zbudowanie systemu informacji o gminie i możliwościach pozyskiwania kredytów, rynkach zbytu itp.,*
  - współdziałanie z komórkami organizacyjnymi Starostwa Powiatowego i Urzędu Marszałkowskiego.*
- 4. Przekształcenia własnościowe w sferze gospodarki komunalnej.*
- 5. Wspólne inwestowanie gminy z podmiotami prywatnymi.*

6. *Nawiązanie współpracy z gminami ościennymi w zakresie tworzenia instytucji otoczenia biznesu.*
7. *Organizowanie konkursu na inwestora roku.*
8. *Utworzenie lokalnego klubu przedsiębiorcy.*
9. *Gospodarcze wykorzystanie zasobów wód jurajskich.*

Kierunek 3: Wykorzystanie walorów turystycznych gminy.

1. *Budowa ścieżek dydaktycznych.*
2. *Budowa ścieżek rowerowych.*
3. *Wspieranie tworzenia gospodarstw agroturystycznych.*
4. *Tworzenie rekreacyjnych stadnin koni, zagospodarowanie turystyczne stawów rybnych.*
5. *Rozwój sieci szlaków turystycznych.*
6. *Zorganizowanie punktu informacji turystycznej.*
7. *Organizowanie imprez sportowo-turystycznych w takich dziedzinach jak: biegi na orientację, wędkarstwo itp.*
8. *Rozwój bazy noclegowej i towarzyszącej turystyce (schroniska, pola namiotowe).*
9. *Promowanie produktu turystycznego gminy w ramach Związku Gmin Jurajskich.*
10. *Budowa zbiorników wodnych dla celów rekreacyjnych.*
11. *Wyznaczenie terenów dla potrzeb budownictwa letniskowego.*

Zbiornik Zalesice

4.4. STRATEGIA DZIAŁANIA W ZAKRESIE UTRZYMANIA WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH I KRAJOBRAZOWYCH

Kierunek 1 :Ochrona wartości przyrodniczych.

Działania strategiczne:

1. *Ukształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców:*
  - powołanie Gminnego Centrum Ekologicznego,
  - organizowanie konkursów wiedzy ekologicznej.
2. *Monitorowanie stanu środowiska przyrodniczego.*
3. *Objęcie ochroną prawną terenów dotychczas jej pozbawionych.*
4. *Ustanowienie obiektów ochrony przyrody (pomniki przyrody, użytki ekologiczne itp.).*
5. *Rewitalizacja rzeki Wiercicy.*
6. *Rekultywacja wyrobisk po eksploatacji złóż surowców mineralnych.*
7. *Ochrona i kształtowanie zieleni.*
8. *Wspieranie działań zmierzających do ochrony przeciwpowodziowej.*

Kierunek 2: Ochrona wartości historycznych i kulturowych.

Działania strategiczne:

1. *Organizowanie konkursów wiedzy o historii Przyrowa.*
2. *Kultywowanie tradycji i zwyczajów ludowych (np. Herody, noc świętojańska).*
3. *Utworzenie sali muzealnej.*
4. *Utworzenie Towarzystwa Artystycznego skupiającego grupy młodych talentów.*
5. *Objęcie ochroną obiektów historyczno-kulturowych.*

Kierunek 3: Kształtowanie odpowiedniej struktury przestrzeni gminy.

Działania strategiczne:

1. *Ukształtowanie harmonijnego krajobrazu.*
2. *Zachowanie w krajobrazie historycznych elementów zagospodarowania.*
3. *Prowadzenie działań zmierzających do koncentracji osadnictwa.*

CZĘŚĆ 5

SYSTEM ZARZĄDZANIA PROCESEM WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY PRZYRÓW

PRZEDSIĘWZIĘCIA SKŁADAJĄCE SIĘ NA KONCEPCJĘ SYSTEMU ZARZĄDZANIA WDRAŻANIEM STRATEGII

1. Zbudowanie planów (programów) realizacyjno-wdrożeniowych do Strategii.
2. Wprowadzenie długookresowego planowania finansowego i inwestycyjnego.
3. Powołanie w ramach struktury Urzędu Gminy stanowisk ds. rozwoju i promocji gminy.
4. Stosowanie instrumentów ekonomiczno-finansowych, w tym przede wszystkim podatków i opłat lokalnych.
5. Prowadzenie gospodarki gruntami komunalnymi.
6. Prowadzenie działań o charakterze promocyjnym.
7. Zbudowanie systemu informacji o Gminie i monitorowania procesu wdrażania Strategii.
8. Powołanie Rady Liderów Lokalnych.
9. Dobór instrumentów finansowych wspomagających rozwój społeczno-gospodarczy Gminy.

5.1. PLAN REALIZACYJNO-WDROŻENIOWY DO STRATEGII ROZWOJU

Celem opracowania planu realizacyjno-wdrożeniowego do Strategii Rozwoju Gminy Przyrów jest dostarczenie władzom gminy instrumentów i procedur realizacji celów określonych w strategii. Na bazie tego planu podejmuje się decyzje zmierzające do realizacji konkretnych działań rozwojowych. Plan realizacyjno-wdrożeniowy powinien obejmować:

- zbiór polityk szczegółowych określających znormalizowany sposób postępowania władz gminy w strategicznych obszarach działania oraz zbiór programów zaprojektowanych dla realizacji celów szczegółowych w zakresie określonych polityk,
- zespół przedsięwzięć nastawionych na realizację bloku celów szczegółowych,
- projekt systemu zarządzania i monitorowania procesu wdrażania programów realizacyjnych.

Plan obejmuje również opracowanie systemu zarządzania procesem wdrażania i kontroli. System ten obejmuje monitoring i tworzenie systemu informacyjnego o stanie prac. W szczególności oznaczenie komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za wdrażanie i kontrolę planu oraz jednostek koordynujących wdrażanie poszczególnych programów.

Proponuje się opracowanie następujących programów realizacyjno-wdrożeniowych:

1. Długookresowy program inwestycyjny.
2. Program rozwoju przedsiębiorczości i wytwórczości.
3. Program rozwoju turystyki i umocnienia funkcji rekreacyjnej.
4. Program na rzecz integracji społeczności lokalnej i zrównoważonego rozwoju mieszkalnictwa.
5. Program promocji, publicity i wymiany informacji.
6. Program wspierający restrukturyzację rolnictwa.

REALIZOWANE I PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA AKTYWIZUJĄCE WZROST
POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY

KARTA PROJEKTU INWESTYCYJNEGO			
NAZWA ZADANIA	BUDOWA SZKOLNEJ SALI SPORTOWEJ		
LOKALIZACJA	Przyrów, ul. Szkolna		
INWESTOR	Urząd Gminy		
ADRES		OSOBA DO KONTAKTU	
ul. Częstochowska 7 42-248 Przyrów		Maria Szymoniuk	
CEL I OPIS INWESTYCJI	Szkolna sala sportowa o wymiarach 19x36 z zapleczem, widownią oraz 2 sale lekcyjne		
PODMIOTY WSPÓŁ-PRACUJĄCE			
OKRES REALIZACJI	ROZPOCZĘCIE	ZAKOŃCZENIE	
	2001 r.	2003 r.	
	FAZA BUDOWY	FAZA EKSPLOATACJI	
	projektowanie		
KOSZT REALIZACJI	CAŁKOWITY	PONIESIONY	
	3.000.000 zł		
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ŚRODKI WŁASNE	INNE ŚRODKI	RAZEM
	1.500.000 zł	1.500.000 zł	3.000.000 zł
POWIĄZANIA Z INNYMI PLANAMI	Plan rozwoju bazy sportowej woj. śląskiego		
WYKORZYSTANE OPRACOWANIA			
EFEKTY, KORZYŚCI	Zabezpieczenie odpowiedniej bazy sportowej dla uczniów szkół: podstawowej i gimnazjum w Przyrowie		
LICZBA POWSTAJĄCYCH MIEJSC PRACY	BEZPOŚREDNIO	POTENCJALNIE	
SZACOWANE WPŁYWY FINANSOWE			

KARTA PROJEKTU INWESTYCYJNEGO			
NAZWA ZADANIA	MODERNIZACJA DROGI GMINNEJ		
LOKALIZACJA	Staropole		
INWESTOR	Urząd Gminy Przyrów		
ADRES		OSOBA DO KONTAKTU	
ul. Częstochowska 7 42-248 Przyrów		Maria Szymoniuk	
CEL I OPIS INWESTYCJI	Modernizacja drogi gminnej – 1500 mb		
PODMIOTY WSPÓŁ-PRACUJĄCE			
OKRES REALIZACJI	ROZPOCZĘCIE	ZAKOŃCZENIE	
	2000 r.	2001 r.	
	FAZA BUDOWY	FAZA EKSPLOATACJI	
KOSZT REALIZACJI	CAŁKOWITY	PONIESIONY	
	630.000 zł	10.000 zł	
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ŚRODKI WŁASNE	INNE ŚRODKI	RAZEM
	330.000 zł	300.000 zł	630.000 zł
POWIĄZANIA Z INNYMI PLANAMI			
WYKORZYSTANE OPRACOWANIA			
EFEKTY, KORZYŚCI	Poprawa stanu technicznego drogi gminnej		
LICZBA POWSTAJĄCYCH MIEJSC PRACY	BEZPOŚREDNIO	POTENCJALNIE	
SZACOWANE WPŁYWY FINANSOWE			

KARTA PROJEKTU INWESTYCYJNEGO			
NAZWA ZADANIA	KANALIZACJA SANITARNA		
LOKALIZACJA	Zarębice – Stanisławów, Przyrów – Aleksandrówka		
INWESTOR	Urząd Gminy		
ADRES		OSOBA DO KONTAKTU	
ul. Częstochowska 7 42-248 Przyrów		Maria Szymoniuk	
CEL I OPIS INWESTYCJI	Zbiór ścieków komunalnych do oczyszczalni w Przyrowie, ochrona środowiska		
PODMIOTY WSPÓŁ-PRACUJĄCE	Społeczny Komitet Budowy		
OKRES REALIZACJI	ROZPOCZĘCIE	ZAKOŃCZENIE	
	2001÷2003 r.	2003 r.	
	FAZA BUDOWY	FAZA EKSPLOATACJI	
	dokumentacja techniczna		
KOSZT REALIZACJI	CAŁKOWITY	PONIESIONY	
	2.400.000 zł	60.000	
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ŚRODKI WŁASNE	INNE ŚRODKI	RAZEM
	1.200.000 zł	1.200.000 zł	2.400.000 zł
POWIĄZANIA Z INNYMI PLANAMI	Koncepcja kanalizacji		
WYKORZYSTANE OPRACOWANIA	J.w.		
EFEKTY, KORZYŚCI	ochrona środowiska, poprawa infrastruktury		
LICZBA POWSTAJĄCYCH MIEJSC PRACY	BEZPOŚREDNIO	POTENCJALNIE	
SZACOWANE WPŁYWY FINANSOWE			50.400 zł

KARTA PROJEKTU INWESTYCYJNEGO			
NAZWA ZADANIA	SIEĆ WODOCIĄGOWA Z UJĘCIEM WODY		
LOKALIZACJA	Sygontka – Sieraków – Julianka		
INWESTOR	Urząd Gminy		
ADRES		OSOBA DO KONTAKTU	
ul. Częstochowska 7 42-248 Przyrów		Maria Szymoniuk	
CEL I OPIS INWESTYCJI	Zaopatrzenie wsi w wodę, sieć Ø90 ÷160 – 9700 mb, przyłącza wodociągowe – 309/6612, ujęcie wody w Julianie		
PODMIOTY WSPÓŁ-PRACUJĄCE	Społeczny Komitet Budowy		
OKRES REALIZACJI 07.2000÷06.2000	ROZPOCZĘCIE	ZAKOŃCZENIE	
	07.2000 r.	06.2001 r.	
	FAZA BUDOWY	FAZA EKSPLOATACJI	
	Sieć Sygontka – Sieraków		
KOSZT REALIZACJI	CAŁKOWITY	PONIESIONY	
	1.000.000 zł	100.000 zł	
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ŚRODKI WŁASNE	INNE ŚRODKI	RAZEM
	500.000 zł	500.000 zł	1.000.000 zł
POWIĄZANIA Z INNYMI PLANAMI	Zgodnie z koncepcją, wodociągowa		
WYKORZYSTANE OPRACOWANIA	Koncepcja		
EFEKTY, KORZYŚCI	Zaopatrzenie 270 gospodarstw domowych w dobrej jakości wodę do picia		
LICZBA POWSTAJĄCYCH MIEJSC PRACY	BEZPOŚREDNIO	POTENCJALNIE	
	2		
SZACOWANE WPŁYWY FINANSOWE			14.000 zł

KARTA PROJEKTU INWESTYCYJNEGO			
NAZWA ZADANIA	MODERNIZACJA OŚWIETLENIA ULICZNEGO		
LOKALIZACJA	Przyrów, ul. Szkolna		
INWESTOR	Urząd Gminy		
ADRES		OSOBA DO KONTAKTU	
ul. Częstochowska 7 42-248 Przyrów		Maria Szymoniuk	
CEL I OPIS INWESTYCJI	Wymiana istniejących lamp na energooszczędne, obniżenie zużycia energii elektrycznej, uzyskanie lepszego efektu oświetlenia		
PODMIOTY WSPÓŁ-PRACUJĄCE	Zakład energetyczny Częstochowa		
OKRES REALIZACJI	ROZPOCZĘCIE	ZAKOŃCZENIE	
	2001 r.	2002 r.	
	FAZA BUDOWY	FAZA EKSPLOATACJI	
KOSZT REALIZACJI	CAŁKOWITY	PONIESIONY	
	100.000 zł	-	
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	ŚRODKI WŁASNE	INNE ŚRODKI	RAZEM
	100.000 zł	-	100.000 zł
POWIĄZANIA Z INNYMI PLANAMI			
WYKORZYSTANE OPRACOWANIA			
EFEKTY, KORZYŚCI	Poprawa oświetlenia ulicznego		
LICZBA POWSTAJĄCYCH MIEJSC PRACY	BEZPOŚREDNIO	POTENCJALNIE	
SZACOWANE WPŁYWY FINANSOWE			

5.2. WPROWADZENIE SYSTEMU DŁUGOLETniego PLANOWANIA FINANSOWEGO I INWESTYCYJNEGO

Wprowadzenie takiego systemu planowania ma na celu skuteczne i efektywne zarządzanie finansami gminy. Na długoletnie planowanie finansów składają się takie działania, jak:

- długoletnie prognozowanie przychodów i wydatków budżetu gminy,
- opracowanie budżetów zadaniowych (programów inwestycyjnych),
- wprowadzenie procesu hierarchizacji zadań inwestycyjnych,
- planowe, okresowe określanie zdolności kredytowej gminy,
- ocena kondycji finansowej Gminy

Wśród wyżej wymienionych najważniejszą rolę z punktu widzenia strategii rozwoju gospodarczego Gminy Przyrów ma opracowanie programów inwestycyjnych. Program inwestycyjny jest narzędziem wieloletniego planowania wykorzystywanym w celu określenia, które projekty inwestycyjne są potrzebne, a także koordynowania procesu finansowania, modernizacji oraz terminów prac, aby uzyskać maksymalne korzyści z nakładów inwestycyjnych. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 26 listopada 1998 roku limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne mogą zastać określone w wykazie stanowiącym załącznik do uchwały budżetowej. W załączniku tym Rada Gminy dla każdego programu określa:

- nazwę programu, jego cel i zadania, które będą finansowane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego
- jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą wykonywanie programu,
- okres realizacji programu i łączne nakłady finansowe,
- wysokość wydatków w roku budżetowym oraz w dwóch kolejnych latach

Podstawowymi zaletami wprowadzenia wieloletniego planu finansowego jest:

- lepsze powiązanie wydatków inwestycyjnych z długookresowymi celami rozwoju (priorytetami rozwoju),
- ograniczenie strat finansowych i społecznych,
- długofalowa stabilność finansowa gmin,
- lepsza pozycja przetargowa w negocjacjach z instytucjami finansującymi działania inwestycyjne gmin.

Nieodłącznym elementem wdrażania strategii rozwoju jest ustalenie polityki inwestycyjnej zgodnej z założeniami i celami strategicznymi zawartymi w tejże strategii.

Postuluje się aby Zarząd Gminy wyznaczył osobę lub zespół osób, które zajmowałyby się kontrolą i koordynowaniem procesu gromadzenia i analizy danych na temat zgłaszanych zapotrzebowań inwestycyjnych, przyszłych potrzeb i potencjalnych źródeł finansowania. Należy stworzyć procedury inicjowania zadań, harmonogram zgłaszania potrzeb oraz metodę oceny i szeregowania zadań, którymi osoba lub sztab mógłby się posługiwać. W ramach polityki inwestycyjnej odbywa się zarządzanie projektami (przedsięwzięciami).

5.3. POWOŁANIE STANOWISKA DS. ROZWOJU I PROMOCJI GMINY

Realizacja strategii rozwoju Gminy wymaga powołania w ramach struktury urzędu gminy odpowiedniego **stanowiska organizacyjnego**, przy czym możliwe są trzy modele organizacyjne, które mogą być zastosowane w gminie.

Władze gminne mogą zatem:

1. Powołać wyspecjalizowane stanowisko organizacyjne, zajmujące się wyłącznie zadaniami związanymi ze wspieraniem przedsiębiorczości, promocją gmin oraz pozyskiwaniem i obsługą inwestorów.
2. Nadać istniejącym komórkom dodatkowe zadania związane ze wspieraniem przedsiębiorczości.
3. Powołać koordynatora wspierania przedsiębiorczości i zatrudniać potrzebnych pracowników na zasadzie kontraktowej.

Stanowisko to powinno utrzymywać stałe kontakty z innymi instytucjami zaangażowanymi w rozwój lokalny, a także z podobnymi instytucjami działającymi na szczeblu regionalnym i centralnym.

5.4. STOSOWANIE INSTRUMENTÓW EKONOMICZNO-FINANSOWYCH

Do narzędzi o charakterze ekonomiczno-finansowym zalicza się przede wszystkim **podatki i opłaty lokalne**. W tym przypadku władze lokalne mogą stosować obniżki stawek podatków lokalnych, zwłaszcza podatków od nieruchomości, a także mogą stosować ulgi i zwolnienia z tych podatków. Niekiedy ulgi podatkowe mogą być uwarunkowane np. udziałem nowego przedsiębiorstwa w nakładach inwestycyjnych związanych z rozbudową infrastruktury technicznej. W przypadku dzierżawy lokali komunalnych władze mogą również stosować różnego rodzaju ulgi i zwolnienia z tytułu opłaty dzierżawnej.

5.5. GOSPODARKA GRUNTAMI KOMUNALNYMI

Gospodarka gruntami komunalnymi obejmuje z jednej strony tworzenie zasobów gruntów, a z drugiej strony – udostępnianie (zbywanie) gruntów inwestorom. Tworzenie zasobów gruntów polega na nabywaniu przez gminę gruntów od innych właścicieli, regulacji spraw własnościowych w obrębie poszczególnych obszarów, kompleksowym porządkowaniu terenu i przygotowaniu odpowiedniej infrastruktury. Natomiast działania władz lokalnych związane z udostępnieniem terenów polegają przede wszystkim na stosowaniu ułatwień lokalizacyjnych.

5.6. PROMOCJA

W warunkach gospodarki rynkowej niezbędne jest wytworzenie zainteresowania gminami wśród potencjalnych inwestorów. Temu celowi służą działania o charakterze **promocyjnym**. W przypadku promowania inwestycji cele szczegółowe promocji można określić jako:

- poprawa ogólnego wizerunku gospodarczego gminy,
- wygenerowanie inwestycji bezpośrednich.

Poprawę ogólnego wizerunku gospodarczego Gminy można osiągnąć przy pomocy następujących środków (technik) promocji:

1. Reklama w prasie ekonomicznej i finansowej.
2. Udział w wystawach i targach.
3. Reklama w prasie specjalistycznej, branżowej.
4. Organizowanie seminariów informacyjnych dotyczących możliwości inwestycyjnych o tematyce ogólnej (nie wyspecjalizowanych).

Podstawowym środkiem pozyskiwania inwestycji bezpośrednich jest opracowanie przez władze lokalne **ofert zagospodarowania działek** przeznaczonych pod działalność gospodarczą i mieszkalnictwo. Zasadniczo oferty te dotyczą gruntów komunalnych, jednak w ofercie mogą uczestniczyć również inni gestorzy, zwłaszcza prywatni. We wspomnianej ofercie powinny znaleźć się między innymi następujące informacje:

- wielkość powierzchni działki,
- preferowane rodzaje zabudowy (działalności gospodarczej i osiedleńczej),
- rodzaje własności i właścicieli,
- proponowana forma zbycia lub dzierżawy,
- zagospodarowanie infrastrukturalne,
- ułatwienia finansowe dla inwestora.

Jest rzeczą bardzo korzystną, jeżeli w ofercie zostanie zamieszczony ogólny opis danego terenu (gminy). W opisie tym należy uwypuklić korzyści związane z inwestowaniem na danym terenie.

Bardzo ważną sprawą jest też tworzenie **korzystnego wizerunku (image) Gminy w środkach masowego przekazu**. Kontakty z mediami powinny być podporządkowane zasadzie maksymalnego dostępu dziennikarzy do urzędników i przedstawicieli władz lokalnych. Dzięki tym kontaktom tworzy się korzystny klimat wokół społeczności lokalnej, a potencjalni inwestorzy mogą nabrać przekonania, że na danym terenie istnieje odpowiednia tradycja i kultura robienia interesów.

5.7. SYSTEM INFORMACJI I MONITOROWANIA PROCESU WDRAŻANIA STRATEGII

Podstawą skutecznego wdrożenia strategii rozwoju gminy jest **system informacji** o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na jej terenie.

Minimalny zakres przedmiotowy informacji o gminie niezbędnych dla monitorowania stopnia realizacji strategii zawiera załącznik nr 1.

Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Przyrów są wyznaczone cele strategiczne:

- Poprawa stopnia zaspokojenia potrzeb zbiorowych społeczności lokalnej.
- Osiągnięcie wysokiego stopnia dostępności i jakości infrastruktury technicznej.
- Wzrost aktywności gospodarczej w gminie, zwłaszcza w sferze pozarolniczej.
- Utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i ochrona wartości kulturowych i krajobrazowych.

Mogą być one opisane i przeanalizowane przy użyciu zestawów mierników ilościowych i jakościowych umożliwiających ocenę ex ante i ex post podjętych działań. Pierwszą próbą stworzenia takiego właśnie systemu monitoringu jest poniższa tabela.

PROPONOWANY UKŁAD MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY PRZYRÓW

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁO INFORMACJI
Poprawa stopnia zaspokojenia potrzeb zbiorowych społeczności lokalnej	Zapewnienie możliwości uzyskiwania wyższego poziomu wykształcenia oraz podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych.	Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną	Statystyka Powiatów Województwa Śląskiego, Spis Ludności
		Odsetek ludności z średnim i wyższym wykształceniem	Powiatowy Urząd Pracy
		Wskaźnik bezrobocia	Urząd Statystyczny w Katowicach
		% udziału bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie bezrobotnych	
		uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów na 1 nauczyciela pełnozatrudnionego	
		uczniowie szkół technicznych i zawodowych oraz liceów na 1 nauczyciela pełnozatrudnionego	
		liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych przypadających na 1000 ludności	
		liczba studentów przypadających na 1000 ludności	Ankiety
		odsetek ludności korzystającej z różnego rodzaju kursów	
		różnorodność oferty firm prowadzących kursy na terenie gminy	Dane własne urzędu gminy
	Integracja społeczności lokalnej	% udziału wydatków inwestycyjnych na obiekty oświatowe w ogóle wydatków gminy	
		liczba komputerów w szkołach na 100 uczniów	
		wartość funduszu stypendialnego	
		Liczba mieszkańców biorących udział w akcjach społecznych na rzecz społeczności lokalnej	Dane własne urzędu gminy
		Udział wydatków na kulturę, sport i rekreację w ogóle wydatków gminy	
		Liczba mieszkańców działających w różnego rodzaju organizacjach, stowarzyszeniach	ankieta
		Różnorodność oferty działających na terenie gminy klubów sportowych, stowarzyszeń kulturalnych, domu kultury, możliwości spędzania czasu wolnego	
		Liczba ludności na 1 aptekę,	
		Liczba ludności na 1 ośrodek, zdrowia lub przychodnię rejonową,	Statystyka Powiatów Województwa Śląskiego
		Liczba ludności przypadająca na jednego lekarza rodzinnego, ginekologa, laryngologa, stomatologa itp.	Dane własne urzędu gminy
	Zapewnienie odpowiedniego (dobrego) poziomu opieki zdrowotnej i społecznej	Osoby oczekujące na umieszczenie w zakładzie opieki społecznej,	
		Osoby korzystające ze stałych zasiłków na 1000 ludności	Urząd Statystyczny w Katowicach
		Urodzenia żywe na 1000 ludności	

Osiągnięcie wysokiego stopnia doskonałości i jakości infrastruktury technicznej	Rozwój kontaktów na płaszczyźnie społecznej z szeroko pojętym otoczeniem gminy	Liczba przedsięwzięć podejmowanych wspólnie z gminami partnerskimi w kraju i zagranicą Liczba organizacji pozarządowych wspomagających realizację zadań własnych gminy Liczba połączeń komunikacyjnych z ośrodkami miejskim	Dane własne urzędu gminy
	Stwarzanie możliwości rozwoju budownictwa mieszkaniowego	Powierzchnia terenów w ha przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² na 1 osobę Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Dane własne urzędu gminy Statystyka Powiatów Województwa Śląskiego
		Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców Odsetek pracujących w budownictwie w ogóle pracujących % udział mieszkań stanowiących własność wspólnot mieszkaniowych w liczbie mieszkań ogółem % udział mieszkań komunalnych w liczbie mieszkań ogółem	Urząd Statystyczny w Katowicach
	Zapewnienie odpowiedniego poziomu porządku publicznego	Odsetek ludności zagrożonej patologią społeczną Liczba wypadków przy pracy w rolnictwie na 1000 osób pracujących w tym sektorze Liczba wypadków drogowych na 1000 ludności, Liczba pożarów na 1000 ludności, Liczba przestępstw na 1000 ludności, Liczba posesji biorących udział w konkursie „Czysta Posesja” Sieć kanalizacyjna i wodociągowa w km w przeliczeniu na 100 km ² powierzchni	Ośrodek Pomocy Społecznej Państwowa Inspekcja Pracy Komenda Powiatowa Policji Straż Pożarna Komenda Powiatowa Policji Dane własne urzędu gminy Statystyka Powiatów Województwa Śląskiego
Poprawa jakości infrastruktury drogowej	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	Przepustowość oczyszczalni ścieków w dm ³ /d	Urząd Statystyczny w Katowicach dane własne urzędu gminy
	Usprawnienie gospodarki odpadami komunalnymi	Liczba dzikich wysypisk śmieci Wielkość pozyskanych surowców wtórnych	ankiety
	Poprawa jakości infrastruktury drogowej	Odsetek mieszkańców prowadzących selektywną zbiórkę odpadów drogi w km w przeliczeniu na 100 km ² powierzchni remonty dróg w km nakłady na utrzymanie dróg w tys. zł	Urząd Statystyczny w Katowicach dane własne urzędu gminy
Wzrost aktywności gospodarczej w	Stymulowanie wykorzystania alternatywnych źródeł energii	Sieć gazowa w km w przeliczeniu na 100 km ² powierzchni Zużycie gazu sieciowego na 1 mieszkańca w m ³	Urząd Statystyczny w Katowicach
	Stymulowanie restrukturyzacji rolnictwa	Struktura użytkowania gruntów	Statystyka Powiatów Województwa Śląskiego,

gminie, zwłaszcza w sferze pozarolniczej		Indywidualne gospodarstwa rolne wg powierzchni użytków rolnych i grup obszarowych Plony z 1 ha w dt tradycyjnych upraw rolnych Pogłowie zwierząt odpowiednio na 100 ha użytków rolnych Wyposażenie gospodarstw w wybrane techniczne środki produkcji Gospodarstwa indywidualne według udziału dochodów z działalności rolniczej w dochodach ogółem gospodarstwa domowego % ściagałości podatku rolnego i jego % udział w dochodach ogółem Liczba małych i średnich przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców Liczba instytucji otoczenia biznesu Kondycja finansowa sektora MŚP Średni czas funkcjonowania na rynku MŚP Abonenci telefoniczni na 1000 ludności	Wyniki Spisu Rolnego oraz Ośrodka Doradztwa Rolniczego
	Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości	Liczba pracujących w działalności produkcyjnej i usługach	dane własne urzędu gminy dane własne urzędu gminy ankiety
		% udział wydatków inwestycyjnych infrastrukturalnych w wydatkach ogółem	Statystyka Powiatów Województwa Śląskiego Urząd Statystyczny w Katowicach
	Wykorzystanie walorów turystycznych gminy.	Liczba obiektów turystyki, Liczba miejsc noclegowych w tym całoroczne, korzystający z noclegów, udzielone noclegi, Odszetek pracujących w gastronomii, handlu, usługach, hotelach i restauracjach w ogóle pracujących, Długość w km ścieżek rowerowych, dydaktycznych i szlaków turystycznych	dane własne urzędu gminy Statystyka Powiatów Województwa Śląskiego, Urząd Statystyczny w Katowicach lub dane własne urzędu gminy, dane własne urzędu gminy Urząd Statystyczny w Katowicach
	Ochrona wartości przyrodniczych	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w % ludności ogółem, Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczenia, Emisja gazowych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w tonach Odpady nagromadzone w tys. ton Liczba obiektów ochrony przyrody % wydatków na kształtowanie zieleni w ogóle wydatków Powierzchnia obszarów chronionych	dane własne urzędu gminy
Utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i ochrona wartości kulturowych i krajo- brazowych	Ochrona wartości historycznych i kulturowych.	Liczba imprez kulturalnych, Liczba uczestników konkursów wiedzy o Przemyśle, Liczba obiektów historyczno-kulturowych objętych ochroną	dane własne urzędu gminy
	Kształtowanie odpowiedniej struktury przestrzeni gminy	migracje wewnątrz gminy, średnie zaludnienie jednostki osadniczej	dane własne urzędu gminy,

5.8. RADA LIDERÓW LOKALNYCH

Głównymi aktorami (podmiotami) realizującymi zadania wynikające ze strategii rozwoju będą władze samorządowe, instytucje administracji rządowej oraz podmioty gospodarcze.

Postuluje się jednak, aby proces wdrażania strategii rozwoju gminy, jak również jej weryfikacji odbywał się w warunkach ścisłej współpracy władz samorządowych oraz przedstawicieli lokalnego środowiska opiniotwórczego, a w szczególności przedsiębiorców. Współpraca ta może przybierać różne formy instytucjonalne, takie jak na przykład zawiązanie porozumienia najbardziej aktywnych mieszkańców gminy bezpośrednio zaangażowanych w sprawy rozwoju przedsiębiorczości lokalnej w formie np. Rady Liderów Lokalnych. Rada Liderów Lokalnych powinna pełnić funkcję doradczą dla Władz Gminy Przyrów.

5.9. INSTRUMENTY FINANSOWE WSPOMAGAJĄCE ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

Większość z działań wspierających przedsiębiorczość i przyciągających inwestycje zewnętrzne może być realizowana samodzielnie przez gminę. W szczególności dotyczy to różnego rodzaju rozwiązań organizacyjnych (powołania Rady Liderów Lokalnych i komórki organizacyjnej ds. rozwoju i promocji), ułatwień lokalizacyjnych, tworzenia lokalnych ośrodków informacji gospodarczej oraz ewentualnie promocji Gminy. Natomiast istotne z punktu widzenia wspierania małych i średnich przedsiębiorstw instrumenty finansowe (fundusze lokalne i instytucje finansowe wspierania przedsiębiorczości) przerastają możliwości finansowe i organizacyjne gminy i wymagają działania w skali ponadgminnej, regionalnej. Współpracę gmin sugeruje się również w dziedzinie promocji. Władze Gminy Przyrów powinny zatem zachęcić sąsiadujące gminy do podejmowania wspólnych inicjatyw na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego.

Głównymi źródłami sfinansowania zadań związanych z rozwojem społeczno-ekonomicznym gminy powinny być przede wszystkim:

- środki własne gminy i podmiotów gospodarczych,
- środki budżetu centralnego na sfinansowanie przedsięwzięć z zakresu aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu i tworzenia nowych miejsc pracy (Fundusz Pracy, PFRON), wybranych inwestycji z zakresu infrastruktury komunikacyjnej i ochrony środowiska i innych,
- pożyczki i kredyty bankowe poręczane przez Lokalne Fundusze Poręczeń, Skarb Państwa i Bank Gospodarstwa Krajowego oraz objęte pomocą Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Agencji Rozwoju Komunalnego w ramach Programu Rozwoju Komunalnego,

- obligacje gminne,
- środki Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw,
- środki z zagranicznych programów pomocowych, w tym w ramach funduszu PHARE, ISPA, SAPARD, USAID, British Fund Know How i inne.

ZAŁĄCZNIKI

1. Zakres informacji o gminie.

ZAŁĄCZNIK 1

ZAKRES INFORMACJI O GMINIE PRYZRÓW

1. Informacje ogólne.

- 1.1. Powierzchnia miasta, gminy i sołectw.
- 1.2. Podział administracyjny gminy (ilość i nazwa sołectw, miejscowości).
- 1.3. Struktura użytkowania terenu (grunty orne, sady, uprawa warzyw, lasy itd.).

2. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

- 2.1. Fizjografia ogólna obszaru gminy.
- 2.2. Geomorfologia i zasoby surowców naturalnych.
- 2.3. Struktura zasobów wodnych (wody powierzchniowe, podziemne, głębinowe obszary źródłiskowe, ujęcia wód).
- 2.4. Warunki klimatyczne.
- 2.5. Flora i fauna.

3. Zagrożenie środowiska przyrodniczego gminy.

- 3.1. Odpady – sposób ich składowania i zagospodarowania.
- 3.2. Zanieczyszczenie wód.
- 3.3. Zanieczyszczenie powietrza.
- 3.4. Główne podmioty gospodarcze zanieczyszczające środowisko.

4. Ochrona przyrody.

- 4.1. Rezerваты, park krajobrazowy.
- 4.2. Pomniki przyrody.
- 4.3. Punkty widokowe naturalne i sztuczne.

5. Środowisko kulturowe.

- 5.1. Historia układów funkcjonalno-przestrzennych.
- 5.2. Warunki krajobrazowe.
- 5.3. Zabytki, muzea, imprezy kulturowe, twórcy ludowi.

6. Struktura demograficzna mieszkańców gminy.

- 6.1. Ogólna liczba mieszkańców, w tym kobiety.
- 6.2. Struktura ludności ogółem, w tym kobiety (w wieku: przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym).
- 6.3. Tempo przyrostu naturalnego.
- 6.4. Saldo migracji.
- 6.5. Prognoza demograficzna.

7. Rynek pracy.

- 7.1. Liczba bezrobotnych ogółem, w tym kobiety: wg wieku.
- 7.2. Liczba bezrobotnych absolwentów szkół ponadpodstawowych.
- 7.3. Stopa bezrobocia wg poziomu wykształcenia, wg wieku.
- 7.4. Liczba pracujących.

8. Infrastruktura gminy.

- 8.1. Warunki mieszkaniowe.
- 8.2. Sieć i jakość dróg gminnych oraz ponadgminnych o charakterze lokalnym, krajowym i międzynarodowym (z podziałem na odcinki).
- 8.3. Sieć energetyczna.
- 8.4. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna, wyposażenie mieszkań.
- 8.5. Sieć gazowa, wyposażenie mieszkań.
- 8.6. Szkolnictwo turystyczne (typy szkół, ilość uczniów/ słuchaczy).
- 8.7. Sieć handlowa (wg typów placówek).
- 8.8. Usługi w zakresie ochrony zdrowia.
- 8.9. Tworzenie i korzystanie z kultury.
- 8.10. Budownictwo turystyczne i rekreacyjne.

9. Gospodarka.

- 9.1. Struktura podmiotów gospodarczych według form własności i poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej w gminie: rolnictwo, leśnictwo, działalność produkcyjna, transport, łączność, handel, turystyka i rekreacja, szkolnictwo, ochrona zdrowia, gospodarka komunalna, działalność w zakresie kultury i pozostałe.
- 9.2. Stan bazy noclegowej, gastronomicznej, towarzyszącej oraz informacji turystycznej.
- 9.3. Wielkość ruchu turystycznego.

10. Urzędy, instytucje i inne organizacje działające na terenie gminy.

- 10.1. Urzędy i instytucje rządowe.
- 10.2. Urzędy i instytucje samorządowe.
- 10.3. Instytucje finansowe (banki, agencje ubezpieczeniowe).
- 10.4. Organizacje społeczne, fundacje, stowarzyszenia, związki komunalne itp.

11. Zarządzanie gminą.

- 11.1. Budżet gminy.
  - ☐ struktura dochodów,
  - ☐ struktura wydatków.
- 11.2. Kredyty na sfinansowanie wydatków gminy.
- 11.3. Inwestycje realizowane w gminie i źródła ich finansowania.